

آبان ۱۳۸۶

دوره‌ی آموزشی ابتدایی و راهنمایی

بیانیه‌ی هیئت داوران ششمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد

بیانیه‌ی هیئت داوران کتاب‌های آموزشی دوره‌ی

ابتدایی

◀ حوزه‌ی تعلیم و تربیت دینی و قرآن

آموزش و پرورش ابتدایی در واقع نقطه‌ی ورود به مسیری طولانی و مهم در زندگی کودکان ماست. اگر برای این دوره به خصوص در حوزه‌ی تعلیم و تربیت دینی به خوبی برنامه‌ریزی شود و به اجرا درآید، قطعاً ضمانت کافی برای کسب موفقیت‌های آتی در زندگی فراهم خواهد آمد. کتاب‌های آموزشی مهم‌ترین سند عینی و محصول برنامه‌ریزی آموزش و پرورش است. هیئت داوران در بررسی انجام شده روی کتاب‌های رسیده به دبیرخانه‌ی جشنواره ضمن داوری و تحلیل محتوای آن‌ها به موارد زیر رسیدگرید که به اختصار بیان می‌شود:

۱. ما در تهیه‌ی کتاب‌ها و تدوین برنامه‌های گوناگون برای کودکان از حیطة‌ی عاطفی که جنبه‌های اخلاقی را گسترش می‌دهند، غافل مانده‌ایم. اغلب کتاب‌ها بر اساس حوزه‌ی شناختی تدوین می‌شوند و به خصوص در حوزه‌ی دینی، بیشتر مسائل تاریخی مطرح می‌گردند. به علاوه، در مسائل شناختی نیز به جای آن که قسمت عمده‌ای از کتاب مبتنی بر تفکر خلاق باشد، به محفوظات و یادگیری انفعالی اختصاص دارد.

۲. مشکل دوم شاید این باشد که جامعه و جامعه‌ی فرهنگی ما به برنامه‌های دوره‌ی ابتدایی نگاهی تحقیرآمیز دارد و تصور می‌کند، به خاطر پایین بودن سن فراگیرندگان و روحیه‌ی فرمان‌بری و اطاعت آنان، از نظر برنامه‌ریزی و تهیه‌ی بسته‌های فرهنگی و کتاب نیز به تخصص کمتری نیاز دارد و در نتیجه از ارزش کم‌تری نیز برخوردار است بر این اساس، کتاب‌هایی که برای این دوره‌ی آموزشی تولید می‌شوند، متأسفانه از ارزش علمی بسیار پایینی برخوردارند.

۳. سطح تحصیلات و تخصص افرادی که در این زمینه مشغول کار هستند، پایین است. در حالی که باید در جامعه زمینه‌ای ایجاد شود تا کسانی که در ارتباط با کودکان و فعالیت‌های فرهنگی آنان کار می‌کنند، از تحصیلات بالاتری برخوردار باشند.

۴. اغلب نویسندگان، قبل از تولید محتوا، اهداف آموزش و پرورش و راهنمای برنامه‌ی درسی دوره را مطالعه نکرده‌اند و گاه دیده می‌شود، کتاب‌هایی ارسال شده‌اند که با اهداف آموزش

۲۰۹۱۹۲

پاییز ۱۳۸۶

۵۲

- رسمی نه تنها تفاوت بلکه در تناقض هستند.
۵. محتوای اکثر کتاب‌ها به پرورش، تقویت فکر، خلاقیت و ابتکار دانش‌آموزان منجر نمی‌شود.
 ۶. در برخی از کتاب‌ها، علاوه بر فقدان انسجام، هماهنگی و ارتباط منطقی میان قسمت‌های گوناگون دیده نشده، اشتباهات علمی و ادبی مشاهده می‌شود.
 ۷. در اکثر کتاب‌ها، رنگ‌ها، شکل‌ها، طرح‌ها و حتی بیان پرسش‌ها در برانگیختن ذوق و شوق خواننده مؤثر نیستند و یا با گروه سنی آنان مطابقت ندارند.
 ۸. کتاب‌ها عموماً فعالیت‌های گروهی ندارند و روحیه‌ی خردگرایی را گسترش می‌دهند.
 ۹. جنس کاغذ و جلد کتاب‌ها و اندازه‌ی برخی از آن‌ها بسیار نامناسب به نظر می‌رسد.

پیشنهادها

۱. در تولید کتاب‌های آموزشی، هدف‌های کلی و راهنمای برنامه‌ی درسی دوره‌ی ابتدایی با دقت نظر بیشتری مطالعه شود تا محتوای کتاب پاسخ‌گوی هدف‌ها باشد.
۲. قبل از تولید کتاب‌های آموزشی، از طریق مطالعه‌ی پژوهش‌های انجام شده، نیازهای جامعه و ضرورت‌های تولید این گونه کتاب‌ها معلوم شود، تا محتوا جوابگوی این نیازها باشد.
۳. اگر در تولید کتاب‌ها، از یافته‌های روان‌شناسان و جامعه‌شناسان بهره گرفته شود، بسیار مفید خواهد بود. به‌ویژه محتوای کتاب نباید با یافته‌های روان‌شناسی رشد معارض باشد.
۴. لازم است، بین محتوای کتاب‌های تهیه شده در حوضه‌ی دینی و قرآن با سایر کتاب‌های علوم انسانی ارتباط افقی برقرار نمود.
۵. محتوای کتاب‌های آموزشی باید طوری تدوین شود که کودکان علاوه بر ایجاد رابطه عاطفی نسبت به علوم و معارف دینی، بینش و بصیرت نیز پیدا کنند تا موجب درک توالی مباحث و وحدت نظر دانش‌آموزان شود. هم‌چنین، این کتاب‌ها باید مخاطبان را با ویژگی‌های فرهنگی جامعه‌ی اسلامی ایران آشنا سازند.

◀ حوزه‌ی آموزش تربیت بدنی

مهم‌ترین عامل رشد و رونق کتاب‌های آموزشی، وجود برنامه‌ی درسی است. درس تربیت بدنی در طول ۸۰ سال نظام تعلیم و تربیت مدرسه‌ای در ایران، از وجود برنامه‌ی درسی بی‌بهره بوده است، و صرفاً طی پنج سال اخیر، با همت دست‌اندرکاران تربیت بدنی در دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی و نیز معاونت تربیت بدنی، در هر سه دوره‌ی تحصیلی از برنامه‌ی درسی برخوردار شد. جالب است که بدانیم، برنامه‌ی درس تربیت بدنی در دوره‌ی ابتدایی، دومین درس پس از درس قرآن مجید است که پس از انقلاب شکوهمند اسلامی از «شورای عالی آموزش و پرورش» مجوز اجرای سراسری دریافت کرد.

با وجود آن که برنامه‌های درسی قبل از اجرای سراسری دوباره به صورت آزمایشی اجرا می‌شوند و تأییدیه دریافت می‌کنند، ولی رشد و گسترش آن‌ها تا حد زیادی تابع اجرای سراسری است. دقیقاً از همین طریق است که کمبودها به مرور زمان مشخص و ذهن متخصصان و دست‌اندرکاران برای رفع نارسایی‌ها فعال می‌شود. قلم‌ها به جریان می‌افتد و آثار متعدد، پر از

به نویسندگان
مؤلفان و مترجمان
توصیه می‌شود
پیشنهادهای
جشنواره‌های قبل را
جامه‌ی عمل
بپوشانند

۱۳۹۱

پاییز ۱۳۸۶

۵۳

ایده‌ها و راه‌حل‌های کاربردی مؤثر شکل می‌گیرد.

متأسفانه، با وجود زحمات فراوان در تدوین برنامه‌ی نوین درس تربیت‌بدنی و طی مراحل قانونی و دریافت مجوز ورود به ساعت آموزشی مدارس، مسئولان اجرایی در اجرای آن قوی عمل نکردند و به همین دلیل، رشد سریع آن دچار وقفه شده است. این موضوع، ارتقای سطح کمی و کیفی کتاب‌های کمک‌درسی و کمک‌آموزشی تربیت‌بدنی را که در ابتدای کار شاهد شکوفایی آن بودیم، دچار وقفه کرد. مقایسه‌ی آمار روبه‌رشد کتاب‌های دریافتی در دروس دیگر از جشنواره‌های گذشته تا کنون با درس تربیت‌بدنی، اختلاف معناداری را نشان می‌دهد و گواه ظلم دوچندانی است که به این رشته‌ی درسی می‌شود. هیئت‌دوران، مهم‌ترین عامل کم‌توجهی نویسندگان و مترجمان را به کتاب‌های تربیت‌بدنی، مورد فوق می‌داند و پیشنهاد‌های خود را در دو بند به شکل زیر ارائه می‌نماید:

الف) به مسئولان اجرایی توصیه می‌شود، نسبت به اجرا، نظارت بر اجرا، و دعوت از متخصصان به منظور ارائه‌ی راه‌حل‌های مناسب کاربردی برای برنامه‌ی درسی تربیت‌بدنی اقدام کنند.

ب) به نویسندگان، مؤلفان و مترجمان توصیه می‌شود، پیشنهاد‌های جشنواره‌های قبل را در موارد زیر جامعه‌ی عمل بیوشانند:

۱. تألیف یا ترجمه‌ی آثاری در زمینه‌ی روش‌های متنوع تدریس تربیت‌بدنی در دوره‌ی ابتدایی.
۲. تألیف یا ترجمه‌ی کتاب‌های کمک‌درسی در زمینه‌ی مؤلفه‌های آمادگی جسمانی و حرکتی برای دانش‌آموزان با توجه به برنامه‌ی درسی و ضعف‌های فعلی آنان در موارد مذکور.
۳. تألیف کتاب‌هایی با موضوع بازی‌های بومی و محلی، با روشی متناسب با روش‌های تدریس و ارزش‌یابی برنامه‌ی درسی و اهداف آن.

◀ حوزه‌ی آموزش ریاضی

دانش‌آموزان دوره‌ی ابتدایی نیازهای متفاوتی دارند که جمعی از این نیازها می‌باید با غنی‌سازی برنامه‌های درسی تحقق یابند. چنانچه کتب درسی این دوره با دقت و برنامه‌ریزی‌های مناسب با یک تحول فرهنگی و آموزشی روبه‌رو شوند، می‌توانند نیازهای متفاوت دانش‌آموزان را پاسخ‌گو باشند.

در این برهه چنین امری هنوز تحقق نیافته، اما در چندساله‌ی اخیر، کتاب‌های آموزشی با روندی بسیار سریع، گام بسیار مهمی را در جهت غنی‌سازی این نیازها برداشته‌اند. در کتاب‌های آموزشی، چهار اصل مهم یادگیری مورد توجه قرار گرفته که بدین شرح است:

- ایجاد یادگیری خلاق در جهت خلق مفاهیم و توجه زیاد به مخاطبان خلاق؛
- ایجاد یادگیری هدف‌مند در جهت رسیدن به هدف‌های مشخص و حذف موارد غیرضروری؛
- ایجاد یادگیری فعال در جهت رسیدن به مهارت‌های اصلی و پرورش مهارت؛
- ایجاد یادگیری تحلیلی و تجزیه‌ای در جهت تقسیم‌بندی اهداف و در نهایت ایجاد یک حلقه‌ی ارتباطی بین مفاهیم.

در کتاب‌های آموزشی
چهار اصل مهم
یادگیری مورد توجه
قرار گرفته
ایجاد یادگیری خلاق
ایجاد یادگیری هدف‌مند
ایجاد یادگیری فعال
ایجاد یادگیری تحلیلی
و تجزیه‌ای

چهارم ۲۰۹۱

پاییز ۱۳۸۶

۵۴

کتاب‌های آموزشی ریاضی دارای نقاط قوت و ضعف بسیار نیز هستند که با مشخص کردن این نکات امید است، کلیه‌ی مراکز انتشاراتی با در نظر گرفتن آن‌ها با دقت و توجه بیشتری در دوره‌های بعدی شرکت کنند.

نقاط قوت

- استفاده از کاغذ و نوع چاپ بهتر نسبت به گذشته در بسیاری از کتاب‌ها.
- جذابیت‌نمای ظاهری کتاب‌ها.
- رعایت مسائل فرهنگی در بسیاری از کتاب‌ها.
- تعدد زیاد کتاب‌های آموزشی ریاضی.
- مجزا بودن کتاب‌های آزمون از کتاب‌های محتوایی.
- توجه به انتشار کتاب راهنمای معلم. در این دوره، کتاب راهنمای معلم هم در دو جلد دیده شد.
- علاقه‌مندی معلمان به چاپ کتاب و کسب امتیازهای لازم.

نقاط ضعف

- فقدان فهرست در بیشتر کتاب‌ها و هم‌چنین نبودن منابع و مأخذ در ابتدا و انتهای کتاب‌ها.
- مناسب نبودن قطع بسیاری از کتاب‌ها.
- عدم استفاده از هنر معماری ایرانی و استفاده از طرح‌ها و عکس‌های خارجی.
- نبود انسجام و توالی مطالب در بسیاری از کتاب‌ها.
- نداشتن ویراستاری مناسب و محسوس بودن غلط‌های املایی در نوشته‌ها و سؤالات.
- استاندارد نبودن سؤالات و تست‌های ریاضی.
- مشابه بودن کتاب‌های آزمون‌های ریاضی.

◀ حوزه‌ی آموزش زبان و ادبیات فارسی

زبان مهم‌ترین وسیله‌ی برقراری ارتباط و تکیه‌گاه اندیشه‌ی نوع بشر، و ادبیات عالی‌ترین شکل تجلی آن است. در کشور ما، زبان فارسی عامل وحدت ملی و فارسی، معیار زبان رسمی کشور است. از این‌رو آموزش زبان و ادبیات فارسی با توجه به حیثه‌های متفاوت شناختی، عاطفی و مهارتی، به‌عنوان یک برنامه‌ی درسی مستقل، مهم‌ترین هدف آموزش و پرورش در دوره‌ی ابتدایی بوده است و تأثیر رمزگشایی آن در فهم سایر علوم که هر یک به تنهایی برنامه‌ی درسی مستقلی محسوب می‌شوند نیز به روشنی آشکار است. به‌همین دلیل، در طرح سامان بخشی و جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد، حوزه‌ی آموزش زبان و ادبیات فارسی، همواره جایگاه ویژه‌ای را به‌خود اختصاص داده است.

کمیته‌ی داوران حوزه‌ی آموزش زبان و ادبیات فارسی با سپاس از برگزارکنندگان جشنواره‌ی ششم، متولیان طرح سامان بخشی و پدیدآورندگان کتاب‌های آموزشی - که نمونه‌ای از تولیدات خود را برای بررسی به دبیرخانه‌ی جشنواره ارسال داشتند - علاوه بر انتخاب و معرفی آثار برتر، حاصل بررسی‌های خود را در راستای تبیین وضعیت تولید

شتاب زندگی در تولید
سبب شده است
تا شاهد پیدایش
و حضور کتاب‌های ماندگار
نباشیم

چهارم ۲۰۹۱

پاییز ۱۳۸۶

۵۵

کتاب‌های آموزشی این حوزه، طی سه سال گذشته، به شرح زیر اعلام می‌دارد:

۱. عدم رشد کیفی

علی‌رغم آن که آمار کلی کتاب‌های مورد بررسی در جشنواره‌ی ششم، نسبت به جشنواره‌ی چهارم بیش از دوبرابر افزایش نشان می‌دهد، فقدان توازن در آمار تولید کتاب‌های طبقات گوناگون حوزه‌ی آموزش زبان و ادبیات فارسی، و عدم رشد کیفیت تولید، یکی از نکات قابل تأمل در این دوره است.

گرایش و استقبال ناشران به سرمایه‌گذاری در زمینه‌ی تولید کتاب‌های کار و تمرین، نشانه‌ی نیاز و رغبت مخاطبان به تهیه‌ی این‌گونه آثار است. اما با کمال تأسف باید گفت که شتاب‌زدگی در تولید، و تمایل به تأمین سلیقه‌ی مخاطب عام، سبب شده است تا شاهد پیدایش و حضور کتاب‌های ماندگار در این طبقه نباشیم. در کنار جمع معدودی از کتاب‌های به‌راستی مضر و آسیب‌رسان، شاهد حضور تعداد بسیاری کتاب متوسط هستیم که زبان و فایده‌ی آن‌ها چندان جدی و تأمل‌برانگیز نیست.

در مجموع علی‌رغم افزایش آمار تولید در طبقه‌ی کتاب‌های کار و تمرین، براینده کلی از وضعیت موجود در این طبقه، بیانگر عدم رشد کیفیت تولید در طول سال‌های اخیر بوده است.

۲. مشابهت در تولید و عدم نوآوری

شبهات بسیار نزدیک آثار تولید شده از نظر نوع ساختار، نحوه‌ی گزینش و سازمان‌دهی محتوا، بهره‌گیری از عناوین و تصاویر یکسان - خصوصاً در طبقه‌ی کتاب‌های کمک‌درسی - یکی از نکات قابل توجه در بررسی‌های داوری بود. یکی از دلایل این امر، تمایل پدیدآورندگان به انتخاب عناوینی بوده است که به‌طور مستقیم معرف محتوای کتاب باشد و بی‌واسطه با مخاطب ارتباط برقرار کند. این موضوع سبب شده است، عنوان برخی از کتاب‌ها نسبتاً مشابه یا کاملاً یکسان باشد. از جمله، عنوان «کتاب کار فارسی اول (تا پنجم) دبستان (ابتدایی)» یکی از عناوین مشترک در کارنامه‌ی تولید اکثر ناشران آموزشی طی سه سال گذشته بوده است.

در همین رابطه باید خاطر نشان کرد، برخی از عناوین انتخاب شده برای تعدادی از کتاب‌های کار و تمرین با محتوای آن‌ها تناسب ندارد. انتخاب عناوینی که گرایش اختصاصی بعضی از کتاب‌ها را به پرورش و تقویت یک مهارت (خواندن) یا پاره‌مهارت‌زبانی (املا نویسی) نشان می‌دهد، انتظارات ویژه‌ای را در مخاطبان برمی‌انگیزد که متأسفانه باید گفت، محتوای تعدادی از این کتاب‌ها این انتظارات را برآورده نمی‌سازند. گاه نیز تمریناتی در این کتاب‌ها ارائه شده است که برای تقویت مهارت‌ها و پاره‌مهارت‌های دیگر کاربرد دارند و حتی مطالبی در تلفیق با سایر دروس و کاملاً بی‌ارتباط با عنوان اختصاصی کتاب ارائه شده است.

۳. ناگواری وضعیت تصویرگری و حرکت روبه‌اضمحلال آن

امکان بهره‌گیری آسان از منابع تصویری ارزان و رایگان سبب روی‌گردانی ناشران از هنرمندان علاقه‌مند به فعالیت در زمینه‌ی تصویرگری کتاب‌های کودک، و نزول وضعیت تصویرگری کتاب‌های آموزشی، بویژه کتاب‌های کمک‌درسی شده است. برخی از آسیب‌های

ناشی از چنین رخدادی عبارت اند از:
الف) شباهت کتاب‌ها از نظر تصویرگری؛
ب) فقدان ارتباط بین تصاویر و محتوای کتاب‌ها؛
ج) ناهم‌خوانی فرهنگی تصاویر؛
د) ناهماهنگی تصاویر یک کتاب از نظر نوع تکنیک تصویری، کیفیت، جذابیت، نوع رنگ‌آمیزی و...؛
هـ) تولید محتوا بر اساس تصاویر موجود.

۴. گرایش به مجموعه‌سازی

اگرچه تمایل به مجموعه‌سازی در زمینه‌ی تولید کتاب‌های آموزشی به‌خودی‌خود نمی‌تواند متضمن رشد کیفی تولید نیز باشد، اما بالقوه می‌تواند امکان آن را فراهم کند که ارتباط طولی در یک برنامه‌ی درسی - در پایه‌های متفاوت تحصیلی - به نحوه مطلوب‌تری مورد توجه قرار گیرد. مجموعه‌سازی هم‌چنین می‌تواند سبب شود تا بین موضوعات گوناگون درسی در یک پایه‌ی تحصیلی نیز ارتباط عرضی مناسبی برقرار شود. در مجموعه‌سازی، معمولاً از جلد‌های کمابیش مشابه و ویژگی‌های مشترک استفاده می‌شود، اما در عین حال تصویر جلد هر کتاب باید بتواند ارتباط موضوعی و پایه‌ای خود را نیز نشان دهد. متأسفانه در برخی مجموعه‌کتاب‌های مورد بررسی ملاحظه شد که به ارتباط موضوعی طرح و تصاویر روی جلد یا ارتباط پایه‌ای آن‌ها توجه بایسته صورت نگرفته بود.

۵. بی‌توجهی به قواعد رسم‌الخط و اصول نشانه‌گذاری و نحوه‌ی نگارش

بهره‌گیری از قواعد رسم‌الخط و صورت‌های صحیح نوشتن کلمه‌ها در تولید کتاب‌های آموزشی، بسیار حائز اهمیت است؛ به‌ویژه آن‌که مخاطبان این‌گونه کتاب‌ها نوسوادانی هستند که هنوز شکل صحیح املا‌ی کلمه‌ها در ذهنشان تثبیت نشده است. تقریباً تمامی آثاری که در گروه کتاب‌های کمک‌آموزشی مورد بررسی قرار گرفته‌اند، به‌واسطه‌ی بی‌توجهی پدیدآورندگان به ضرورت رعایت رسم‌الخط و اصول نشانه‌گذاری، عملاً نامناسب و از جهاتی با اهداف آموزش مهارت‌های زبانی در تعارض بوده‌اند. متأسفانه به‌دلیل سهولت‌انگاری و شتاب‌زدگی، حتی در تعدادی از کتاب‌های کمک‌درسی نیز این نکات مهم به‌درستی رعایت نشده است. نمونه‌هایی از مصادیق این ناهماهنگی‌ها عبارت‌اند از:

الف) بی‌توجهی به لزوم حذف همزه‌ی پایانی؛

ب) عدم به‌کارگیری، یا کاربرد نامناسب و نابه‌جای علامت تشدید؛

ج) بی‌توجهی به قواعد اتصال و انفصال پیشوندها، پسوندها، کلمه‌های مرکب و...؛

د) وجود غلط‌های چاپی و حتی املا‌یی.

از جمله ویژگی‌های مورد انتظار در رابطه با شیوه‌ی نگارش کتاب‌های آموزشی، توجه به ملاحظات زبانی، ذخیره‌ی واژگان و معانی در ذهن مخاطبان، به‌کارگیری اصول نشانه‌گذاری و برقراری ارتباط مؤثر و برانگیزنده است که متأسفانه در بسیاری از کتاب‌های مورد بررسی، به آن توجه بایسته نشده است. از جمله مصادیق قابل ذکر در همین رابطه موارد زیر است:

بهره‌گیری آسان
از منابع تصویری
ارزان و رایگان
سبب نزول
وضعیت تصویرگری
کتاب‌های آموزشی
شده است

۲۰۹۱۹۱

پاییز ۱۳۸۶

۵۷

الف) انتقال پیام با استفاده از جمله‌های طولانی و واژگان نامأنوس.
ب) استفاده از کلمه‌های خارج از کتاب درسی - در موارد غیرمجاز - به‌ویژه در کتاب‌های تمرین و ارزش‌یابی املا.
ج) عدم استفاده از اصول نشانه‌گذاری (کاربرد نقطه، ویرگول، علامت‌های تعجب و سؤال، ...)
د) بی‌توجهی به اصول ساختاربندی متن، پاراگراف‌بندی و ...

پیشنهادات

- دلایل انتخاب آثار برگزیده و تقدیری بیان شود. این امر می‌تواند در شفاف‌سازی وضعیت داوری، تعیین سهم و نقش هریک از عوامل تأثیرگذار در گزینش کتاب، و تصمیم‌گیری مخاطبین در اقدام به تهیه و مطالعه‌ی این آثار تأثیر به‌سزایی داشته باشد.
- وضعیت رسم‌الخط کتاب‌های آموزشی، به دلیل فقدان شیوه‌نامه‌ی دقیق و روشن در این زمینه، بسیار نابه‌سامان است و جای دارد که یکی از دفاتر سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی درسی به‌عنوان متولی اصلی، هرچه سریع‌تر نسبت به تولید و انتشار آن اقدام کند.
- یکی دیگر از اقدامات ضروری، ارسال قلم خط‌آموزان AMOZAN - قلم خط آموزشی کتاب‌های فارسی دوره‌ی ابتدایی - برای ناشران آموزشی، به‌ویژه آنان است که در زمینه‌ی تولید کتاب‌های کمک‌درسی حوزه‌ی آموزش زبان و ادبیات فارسی فعالیت می‌کنند و هنوز به این قلم خط دسترسی ندارند. حتی می‌توان امکان دانلود کردن آن را از روی بخش کتاب سایت Roshdmag.ir فراهم آورد.
- در انتخاب و معرفی کتاب‌های برگزیده و تقدیری، سیاست برنامه‌ریزان جشنواره باید به‌نحوی باشد که به تعداد طبقات و پایه‌های تحصیلی، حق انتخاب و معرفی کتاب برای داوران در نظر گرفته شود. زیرا کتاب‌های طبقات گوناگون به واسطه‌ی تفاوت‌های اساسی در اهداف تولید و محتوای ارائه شده، از یک جنس و قابل مقایسه با یکدیگر نیستند. ضمن آن که از نظر مخاطبین نیز، اطلاع از اخباری که با توسل به آن بتوانند مناسب‌ترین کتاب‌های تولید شده در طبقات مفروض از حوزه‌های آموزشی و پایه‌های تحصیلی مربوط به خود را شناسایی کنند، بسیار حائز اهمیت است.
- در جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد، بخش جانبی به معرفی نوآوری‌ها و ابتکارات در جهت تدوین یک‌رویکرد، و روش و الگوی تدریس متفاوت در آموزش مهارت‌های زبان فارسی اختصاص داده شود تا راه برای ظهور خلاقیت‌ها در این حوزه بسته نماند.

◀ حوزه‌ی آموزش علوم تجربی

تأثیر شگرف علوم تجربی بر توسعه‌یافتگی و بهبود زندگی بشر انکارناپذیر است. در این زمینه، توجه به آموزش علوم تجربی برای نیل به توسعه‌ی پایدار در هر کشور ضروری است. توسعه‌ی جز با پرورش و تربیت شهروندانی که از دانش و اطلاعات کافی در تمام زمینه‌های علمی برخوردار باشند، علمی بیندیشند و علمی عمل کنند، و بتوانند آن‌چه را که آموخته‌اند در زندگی روزمره به کار گیرند، امکان‌پذیر نخواهد شد.

بهره‌گیری از قواعد
رسم‌الخط
و صورت‌های
صحیح نوشتن کلمه‌ها
در تولید
کتاب‌های آموزشی
بسیار
حائز اهمیت است

۲۰۹۱۹۲

پاییز ۱۳۸۶

۵۸

بدیهی است که آموزش و پرورش رسمی در کشور ما، عهده‌دار این امر خطیر است، اما پیشرفت سریع علوم و حجم عظیم مفاهیم و یافته‌های علمی که هر روز نیز بر میزان آن افزوده می‌شود، فعالیت دیگر بخش‌های فرهنگی جامعه را اجتناب‌ناپذیر می‌سازد. آموزش و پرورش شهروندان با هدف دستیابی به توسعه‌ی پایدار نیازمند حرکت منسجم و هماهنگی تمام بخش‌های فرهنگی است که به شکلی در آموزش و پرورش عمومی نقش مؤثری ایفا می‌کنند. به همین دلیل، جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد، فرصت مناسبی برای شناسایی و معرفی چنین کتاب‌هایی به دانش‌آموزان، معلمان و کارشناسان و سپاس از مؤلفان، مترجمان و دست‌اندرکارانی است که به تهیه، چاپ و نشر این کتاب‌ها پرداخته‌اند.

کمیته‌ی داوری کتاب‌های آموزشی در حوزه‌ی درس علوم تجربی دوره‌ی ابتدایی با در نظر داشتن این مطالب، کار داوری و بررسی کتاب‌های دریافتی در این حوزه را در دو مرحله انجام داد. به طوری که در ادامه نظر پدیدآورندگان کتاب‌های آموزشی را به موارد مطروحه‌ی زیر جلب می‌نماید:

۱. شناساندن جنبه‌های کاربردی علوم تجربی و نقش این علوم و توسعه‌ی پایدار، موضوعی است که ضرورت دارد، ناشران آن را مدنظر داشته باشند.

۲. تدوین و تألیف کتاب‌هایی که در حوزه‌ی یاد شده برای دانش‌آموزان منتشر می‌شوند، باید علاوه بر ارائه‌ی مفاهیم علوم تجربی، به برقراری ارتباط با زندگی و نیازهای دانش‌آموزان نیز توجه شود. این کتاب‌ها باید بر پرورش خلاقیت و ایجاد نگرش علمی در آنان مبتنی باشند. ۳. بجاست که برای هدر نرفتن سرمایه‌ها در نشر، ناشران از هدف‌های آموزش علوم تجربی و به طور کلی هدف‌های آموزش علوم در دنیا، و به تبع آن در ایران آگاه باشند.

۴. از آن‌جا که در فرایند داوری، به میزان هماهنگی محتوای کتاب‌های آموزشی، از نظر انتخاب و سازمان‌دهی، با ویژگی‌های مخاطبان توجه می‌شود، ضروری است که تولیدکنندگان کتاب‌ها، گروه سنی مخاطب خود را به وضوح مشخص کنند.

۵. با توجه به سهم ناچیز تولید بومی (تألیف) در برابر موج بسیار قوی واردات (ترجمه)، لازم است تولیدکنندگان و ناشران عزیز برای این موضوع مهم اهمیت بسیار قائل شوند.

۶. در تألیف کتاب‌ها، از روش یاددهی سنتی پرهیز و به روش‌های تدریس فعال توجه خاص مبذول شود.

۷. تناسب سطح واژگان به کار رفته در متن با سن و دوره‌ی تحصیلی مخاطب رعایت شود. ۸. آموزش زبان فارسی به طور غیر مستقیم تقویت شود.

۹. به سفیدخوانی بیشتر توجه شود. ۱۰. لازم است نویسندگان و ناشران، به تولید کتاب‌های مهارتی و روشی برای معلمان و اولیا، و هم چنین کتاب‌هایی که سواد علمی را گسترش می‌دهند و مهارت‌های فرایندی در پروژه‌های عملی و هنری را در نظر دارند، توجه بیشتری نشان دهند.

◀ حوزه‌ی آموزش روش‌های یاددهی-یادگیری

آمادگی برای زندگی، در جهانی که «هر لحظه در تغییر است»، نیازمند به کارگیری روش‌های مناسب یاددهی-یادگیری در زندگی، اعم از خانه، مدرسه و اجتماع است.

دلایل انتخاب

آثار برگزیده و

تقدیری می‌تواند

در تصمیم‌گیری

مخاطبین در اقدام

به تهیه و مطالعه‌ی

این آثار

تأثیر به‌سزایی

داشته باشد

۲۰۹۱۹۱

پاییز ۱۳۸۶

۵۹

این نکته، سنگینی بار کتاب‌های حوزه‌ی «روش‌های یاددهی-یادگیری» را در مجموعه‌ی کتاب‌های منتشره روشن می‌کند. شاید سخن **موننتی** در این مورد کاملاً رسای مقصود باشد که گفت: «مغز انباشته به کار نمی‌آید، مغز پرورده می‌باید.» رویکرد داوران جشنواره‌ی ششم در حوزه کتاب‌های روشی نیز همین بوده است.

خوش‌بختانه کتاب‌های برگزیده و تقدیری این گروه واجد شرایط برای قرار گرفتن در این رویکرد بوده‌اند و با این نگاه، به ناشران و نویسندگان ارجمند توصیه می‌شود:

■ نیازهای واقعی زندگی مخاطبان- نه نیازهای امتحان و... را در مرکز فعالیت‌های خود قرار دهند.

■ به موضوع بومی بودن و بومی کردن توضیحات و مثال‌ها توجه کنند.

■ از تکرار پرهیزند و روی آوردن به «نو» را در سر لوحه‌ی برنامه‌ی کار خود قرار دهند؛ زیرا که «نو» را حلاوتی دگر است».

■ اهداف برنامه‌های درسی را در نظر داشته باشند، نه محتوای کتاب‌های درسی.

■ در جهت روایی و شیوایی هرچه بیشتر سخن در نوشته‌ها و ترجمه‌ها بکوشند.

■ به ارائه‌ی تجربه‌های مستند و عملی در محیط واقعی در فرایند مدیریت یادگیری، با تکیه بر روش‌های جدید توجه داشته باشند.

◀ حوزه‌ی آموزش مطالعات اجتماعی

هیئت داوران، پس از بررسی کتاب‌های منتشر شده در زمینه‌ی مطالعات اجتماعی، کمبودها و خلأهایی جدی را در این زمینه شناسایی کردند که از ناشران محترم و نویسندگان کتاب‌های آموزشی درخواست می‌شود، به این موارد توجه کنند و انشاءالله در زمینه‌ی رفع کمبودها بکوشند:

۱. اغلب کتاب‌های موجود در زمینه‌ی مطالعات اجتماعی، در حوزه‌ی اجتماعی نوشته یا ترجمه شده است و کمبودی جدی در زمینه‌ی آموزش‌های جغرافیایی، تاریخی و اقتصادی وجود دارد. برای مثال، به شناخت پتانسیل‌های طبیعی ایران، مناطق و محیط‌های مختلف کشور، رابطه‌ی انسان و محیط در نواحی متفاوت ایران، سدها، پل‌ها، قنات‌ها و... توجهی نشده است.

۲. جای آموزش‌های تاریخی و معرفی وقایع تاریخی، میراث تاریخی و فرهنگی و نیازها، و یا چگونگی زندگی اجتماعی مردم در گذشته و در قرون متفاوت خالی است.

۳. به آموزش‌های اقتصادی، الگوهای مصرف، هزینه، بودجه و پس‌انداز، و معرفی پول، بانک، بیمه و امثالهم توجهی نشده است.

۴. در میان کتاب‌های منتشر شده، تعداد کتاب‌هایی که به معرفی مفاخر، دانشمندان و شخصیت‌های علمی- فرهنگی کشور ایران می‌پردازند، بسیار معدود است. به عبارت دیگر، باید ارتقای هویت اسلامی- ایرانی کودکان در رأس توجه قرار بگیرد.

۵. اکثر کتاب‌های منتشر شده در این زمینه ترجمه است که معمولاً با فرهنگ ما مغایرت دارد و یا برای بچه‌ها نامأنوس است. جای تأسف دارد که ناشران و مترجمان به جای وقت و هزینه‌ای که صرف ترجمه‌ی برخی مسائل ساده و روزمره می‌کنند، به مسائل اجتماعی

کودکان کشور توجه ندارند و در زمینه‌ی آموزش‌های لازم متناسب با فرهنگ بومی ما تلاشی نمی‌کنند.

۶. به طور کلی، ارتباط کتاب‌های دانش‌افزایی و تکمیلی منتشر شده با موضوعات و برنامه‌ی درسی مطالعات اجتماعی ضعیف است.

۷. در برخی از موضوعات، نظیر راهنمایی و رانندگی و مقررات عبور و مرور، کتاب‌های زیادی تولید و ترجمه شده است، اما درباره‌ی نهادهای اجتماعی در کشور و در سطح محلی، چون اورژانس، انجمن حمایت از معلولین، حمایت از بیماری‌های خاص کودکان، پلیس و... کتابی وجود ندارد. به عبارت دیگر، در برخی موضوعات تکرار بیش از حد و در برخی موضوعات خلأ جدی وجود دارد.

۸. در زمینه‌ی کتاب‌های کار و تمرین برای دانش‌آموزان، معمولاً در اکثر کتاب‌ها غلط‌های علمی و یا کاستی‌هایی در رابطه با فنون ارزش‌یابی مشاهده می‌شود. لذا پیشنهاد می‌کنیم، مؤلفان و ناشران ذی‌ربط، قبل از به چاپ سپاری این‌گونه کتاب‌ها، به بررسی کتاب توسط یک ویراستار علمی-آموزشی اقدام کنند.

۹. به طور کلی، در زمینه‌ی دانش‌افزایی دبیران و مهارت‌های حرفه‌ای تدریس و آموزش مطالعات اجتماعی به شدت کمبود وجود دارد.

امید است که ناشران و مؤلفان، با توجه به موارد فوق در جهت رفع نقایص و ارتقای انتشار کتاب‌های آموزشی و مفید و مؤثر بودن بیشتر آن‌ها گام بردارند.

◀ حوزه‌ی آموزش هنر

هنر یکی از برنامه‌های درسی دوره‌ی ابتدایی است که می‌تواند با ایجاد روحیه‌ای شاد و جست‌وجوگر، بر همه‌ی دروس این دوره تأثیر بگذارد. رویکرد برنامه‌ی درسی هنر در این دوره، «تربیت هنری» است. انجام فعالیت هنری در فضایی که دانش‌آموزان آزادانه تخیل و اندیشه کنند، حواسشان تقویت شود، ظرفیت‌های نهفته‌ی هوش و تفکرشان پرورش پیدا کند، عواطف و احساساتشان توسعه یابد و خلاقیت‌هایشان شکوفا شود، به تربیت هنری می‌انجامد. در این دوره، ارائه‌ی هر نوع الگو مانع خلاقیت می‌شود و ایجاد هر نوع محدودیت، مانع پرواز آزادانه‌ی تخیل، تجسم خلاق، اندیشه و احساس.

ششمین جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد را در شرایطی برگزار می‌کنیم که احیای برنامه‌ی درسی هنر در دبستان‌ها آغاز شده است. برنامه‌ی درسی جدید هنر وارد اجرای سراسری شده است و هر ساله تعداد کثیری از دانش‌آموزان تحت پوشش این برنامه قرار می‌گیرند. به همین دلیل، نیاز به کتاب‌های مناسبی که بتواند معلمان و مربیان را در مسیر صحیح تربیت هنری دانش‌آموزان کمک کند، بیش از همه احساس می‌شود. اما متأسفانه هنوز هم شمار کتاب‌های تألیفی در حوزه‌ی آموزش هنر، در مقایسه با کتاب‌های ترجمه شده بسیار کم است.

این هیئت با اعتقاد به تأثیر بسیار ارزنده‌ی کتاب‌های خوب در تربیت هنری دانش‌آموزان و حتی کمک به ارتقای کیفی توانمندی‌های معلمان دوره‌ی ابتدایی، پیشنهادها و توصیه‌های خود را به شرح زیر به ناشران و مؤلفان محترم تقدیم می‌دارد:

در تألیف کتاب‌ها
از روش یاددهی سنتی
پرهیز
و به روش‌های
تدریس فعال
توجه خاص
مبذول شود

چهارم ۲۰۹۱

پاییز ۱۳۸۶

۶۱

۱. تأکید بر مفاهیم فرهنگی و ارزش‌های ملی-دینی ایران اسلامی، شرط لازم برای پذیرش کتاب‌هاست.

۲. توجه به حفظ و اشاعه‌ی میراث فرهنگی ایران همواره باید سرلوحه‌ی کتاب‌های این حوزه باشد.

۳. استفاده از نتایج پژوهش‌های محض و کاربردی در مبانی نظری هنر و روش‌های خلاق آموزش هنر، به ارتقای کیفی تألیفاتی که با ویژگی‌های فرهنگی و نیازهای دانش‌آموزان ایرانی هماهنگ است، کمک شایانی خواهد کرد.

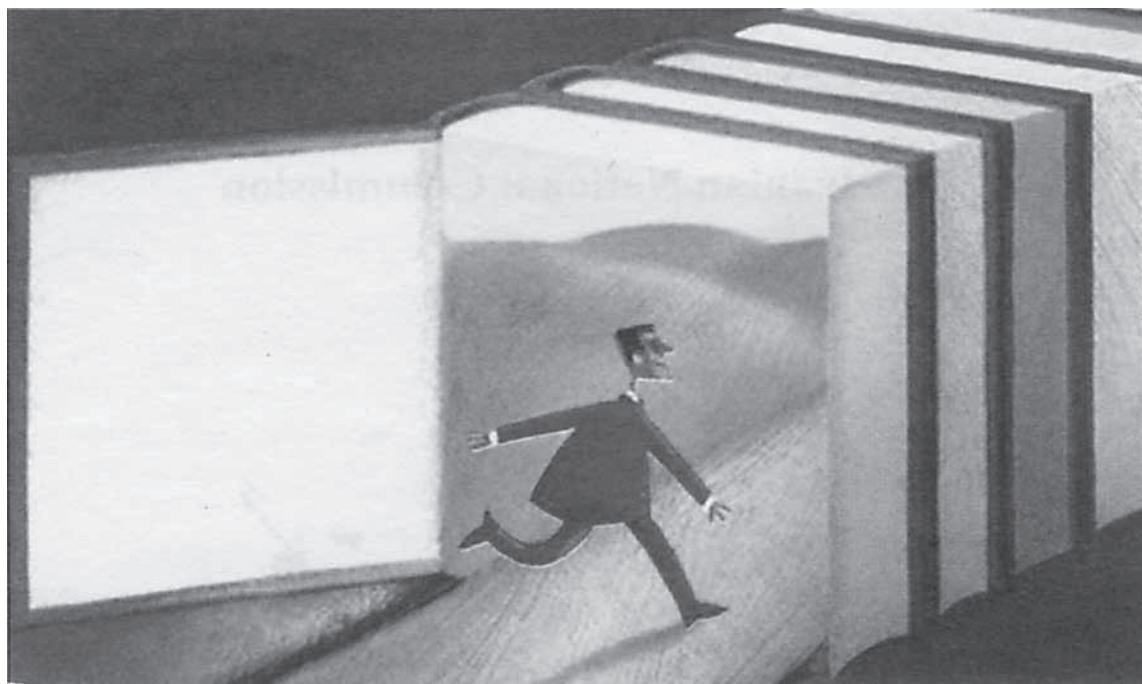
۴. تقویت حواس، تخیل، تفکر، خلاقیت و نوآوری، توسعه‌ی هوش‌های چندگانه، صحت و به‌روز بودن محتوا و کیفیت فیزیکی کتاب در مکتوبات آموزشی حوزه‌ی هنر، باید از کیفیت و سطح بالاتری نسبت به سایر کتاب‌های آموزشی برخوردار باشد.

۵. برای شکوفایی خلاقیت دانش‌آموزان لازم است از هرگونه الگوپردازی در اجرا و تمرین مهارت‌های هنری اجتناب شود.

۶. بهتر است ناشران محترم به جای ترجمه‌هایی که با فرهنگ کودکان ایرانی بیگانه است، زمینه را برای توسعه‌ی تألیفات ایرانی فراهم کنند.

۷. حمایت ناشران و مؤلفان محترم هماهنگ با نیازهای آموزشی، از سوی دستگاه‌های ذی‌ربط، برای اشاعه‌ی برنامه‌ی درسی هنر در جامعه، ضروری است.

**به ناشران و نویسندگان
توصیه می‌شود
اهداف برنامه‌های
درسی را در نظر
داشته باشند، نه
محتوای
کتاب‌های درسی**

بیانیه‌ی هیئت داوران کتاب‌های آموزشی دوره‌ی

وگنمای

◀ حوزه‌ی آموزش تاریخ

جایگاه وقایع و رخداد‌های تاریخ جهان و مخصوصاً کشور عزیز ما ایران، برای همه روشن است. با عبرت از حوادث تاریخ، می‌توانیم زندگی دل‌خواه و آرمانی پربار و پرتلاشی داشته باشیم و در این رهگذر، هویت تاریخی خودمان را به نسل‌های آینده انتقال دهیم. دبیرخانه‌ی جشنواره‌ی رشد انتظار دارد، کتاب‌های آموزشی تاریخ بتوانند برانگیزاننده، تقویت‌کننده، اطلاع‌دهنده، و یادآوری‌کننده‌ی هویت تاریخی ملت مسلمان ایران باشند. به علاوه، آموزش را مولدتر، انفرادی‌تر، مؤثرتر، و یادگیری‌را فوری‌تر سازند. به عبارت دیگر، شالوده‌ی علمی‌تری به کار تعلیم و تربیت بدهند و برابری در دسترسی به آموزش و پرورش را تأمین کنند.

آثار ارسالی به حوزه‌ی آموزش تاریخ بیشتر از گروه کتاب‌های دانش‌افزایی برای دانش‌آموزان، و موضوعات کتاب‌های کمک‌درسی و آموزشی، عموماً تکراری و مشابه موضوعات کتاب‌هایی بودند که در بازار کتاب فراوان یافت می‌شوند. هیئت داوران، با توجه به بررسی کتاب‌های آموزشی یاد شده، و به منظور افزایش کیفیت کتاب‌های کمک‌آموزشی، نکات زیر را به ناشران، مؤلفان و مترجمان محترم توصیه می‌کند:

۱. پرداختن به همه‌ی ابعاد تاریخ ایران و تاریخ اسلام؛
۲. پرهیز از انتخاب موضوعات تکراری؛
۳. متناسب ساختن حجم و محتوای مطالب با حوصله‌ی مخاطبان؛
۴. اعتدال در قضاوت درباره‌ی شخصیت‌ها، رخداد‌های تاریخ و پرهیز از قضاوت‌های مطلق و یکسویه درباره‌ی تاریخ ایران و تاریخ اسلام؛
۵. توجه به رویکردهای جدید کتاب‌های آموزشی، و نوشته‌هایی که در این زمینه توسط مراجع معتبر انتشار می‌یابند؛
۶. تهیه‌ی طرح‌های جذاب و مناسب روی جلد؛
۷. استفاده‌ی بجا و مناسب از تصاویر (نقاشی، عکس، جدول و نمودار) و سرگرمی، بازی و

۲۰۹۱۹۷

پاییز ۱۳۸۶

۶۳

... متناسب با ذوق و شوق نوجوانان؛

۸. توجه هرچه بیشتر به هویت اسلامی و ملی تاریخ این مرز و بوم که جایگاه ویژه‌ی در گروه کتاب‌های دانش‌افزایی دانش‌آموزان دارد؛
۹. به کارگیری روش‌های صحیح و استاندارد ارائه‌ی مطالب آموزشی با تکیه بر جنبه‌های تاریخی آن؛
۱۰. رعایت توازن در توجه به جنسیت در محتوای نوشتاری و تصویری.
۱۱. کاربردی نمودن موضوعات کتاب، و افزودن جنبه‌های پند و عبرت، خودشناسی و خداشناسی، و پیوند دادن آن‌ها با نیازهای دانش‌آموزان کشور؛
۱۲. ارزیابی کتاب‌های ترجمه‌ای با میزان و معیاری جداگانه؛
۱۳. تلاش در زمینه‌ی رشد کیفی کتاب‌های تألیفی، نسبت به ترجمه‌ای.

◀ حوزه‌ی آموزش تعلیمات اجتماعی

توجه به «ارزش‌ها و نیازهای آموزشی جامعه»، «توانایی ذهنی، علاقه‌ها و نیازهای آموزشی مخاطبان» و «دانش تخصصی» به عنوان منابع تدوین اهداف، از اصول برنامه‌ریزی درسی است که در تولید راهنمای برنامه و محتوای کتاب‌های آموزشی تعلیمات اجتماعی دوره‌ی راهنمایی تحصیلی نیز مدنظر قرار گرفته است. نگاهی کنجکاوانه به اهداف این دروس بر ما روشن می‌سازد که در حوزه‌ی تعلیمات اجتماعی، آن‌چنان که اهداف مهارتی و نگرشی مورد توجه هستند، شاید اهداف شناختی مدنظر قرار نگرفته باشند. تقویت مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی و کسب توانایی لازم برای ایجاد رابطه با گروه‌های مختلف و ایفای نقش مؤثر در آن‌ها، تقویت مهارت‌های فرایند تفکر و کسب توانایی پژوهش و بررسی مسائل مورد علاقه و نیاز خود، از جمله اهدافی است که در این حوزه مورد تأکید قرار گرفته است.

با این مقدمه، کتاب‌های شرکت‌کننده در این جشنواره براساس موارد مطروحه‌ی فوق مورد ارزیابی داوران قرار گرفت و در پایان این نتایج حاصل شد:

۱. تعداد کتاب‌های تولید شده برای قشر نوجوان نسبت به کودکان و بزرگ‌سالان بسیار اندک است که این می‌تواند ناشی از علل متفاوتی مانند بی‌توجهی به این دوره‌ی سنی، ابهام و دشواری در پرداختن به مسائل در موضوعات ضروری دوره‌ی نوجوانی و ... باشد. در حالی که دوره‌ی نوجوانی، دوره‌ای مهم از زندگی ما انسان‌هاست و دنیایی از تناقض‌ها، تردیدها و مشکلات ناشی از آن‌ها را برای این قشر به همراه دارد. لذا هدایت، راهنمایی و حمایت متخصصان و تلاش اشاعه‌دهندگان مطالب خاص این دوره‌ی سنی ضرورت دارد.

۲. در حالی که تأکید راهنمای برنامه و محتوای کتاب‌های تعلیمات اجتماعی بر رشد مهارت‌هاست و برای نیل به این هدف، فعالیت‌های گنجانده شده در کتاب‌های فوق، فرصت و امکان رسیدن به این مهارت‌ها را فراهم می‌کنند، متأسفانه کتاب‌های کار، تمرین و فعالیت، با پرداختن صرف به مفاهیم شناختی و تقلیل آن‌ها در سطح حفظ کردن، مانع بزرگی در راه تحقق اهداف فوق هستند.

برای کاستن از این مشکل و رفع آن، به ناشران و مؤلفان پیشنهاد و توصیه می‌شود، در تهیه و تدوین کتاب‌های فوق، با پرهیز از ارائه‌ی پاسخ به فعالیت‌ها و حل آن‌ها، فرصت‌های

کتاب‌های
آموزشی تاریخ
برانگیزاننده، تقویت
کننده
اطلاع‌دهنده
و یادآوری‌کننده‌ی
هویت تاریخی
ملت مسلمان ایران
باشد

۲۰۹۱۹۱
پاییز ۱۳۸۶

۶۴

کتاب‌های آموزشی
با نسخه‌هایی
مشابه از یکدیگر
به نیازها، علایق
میزان اثرگذاری
و اهداف آموزشی
توجه نمی‌شود

مجددی را برای رشد مهارت‌های موردنظر و رشد خلاقیت دانش‌آموزان فراهم سازند.
۳. با توجه به حجم محدود تعیین شده برای کتاب‌های تعلیمات اجتماعی که فرصت طرح
همه‌ی مهارت‌های اجتماعی موردنظر را برای نوجوانان با دشواری روبه‌رو می‌سازد، پیشنهاد
می‌شود ناشران و مؤلفانی که در کتاب‌های خود در این حوزه، به پرورش مهارت‌های ارتباطی و
اجتماعی و همچنین مهارت‌های فرایند تفکر توجه خاص دارند، حمایت و تقدیر به عمل آید.

◀ حوزه‌ی تعلیم و تربیت دینی و قرآن

«هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم یتلوا علیهم آیاته و یرزقهم و یعلمهم الکتاب و
الحکمة.»

«خداوند از میان مردم پیامبری برگزید تا پیام‌هایش را به آن‌ها برساند، زنگار از دل‌هایشان
بزداید و ایشان را کتاب و حکمت آموزد.»

دین اسلام فرهنگ وسیع و گسترده‌ای دارد و به دلیل شخصیت با ابعاد وجودی انسان،
همه‌ی جنبه‌های زندگی او را در برمی‌گیرد: «فطرت الله الّتی فطر الناس علیها». خداوند به تأکید از پیامبرش خواست که با تذکر ضمیر خفته‌شان را بیدار کند (... فذکر انما
انت مذکر، ان الذکر یتلغ المؤمنین). پیامبر عظیم‌الشأن (صلی الله علیه و آله)، هدف از بعثت
خود را، اتمام و اکمال خصایص اخلاقی بیان داشت: «انی بعثت لاتمم مکارم الاخلاق». بنابراین اگر بخواهیم نموداری بر مبنای آموزه‌های دین، ترمیم کنیم، سهم فراوان این نمودار
را اخلاق به خود اختصاص خواهد داد بر همین اساس زیربنای قرآن و سنت، یکی از اهداف
تعلیم و تربیت دینی در نظام ما، ارتقای سطح معرفتی و اخلاقی جامعه و جوانان است. از این
رهگذار، امروز بهترین شیوه‌ی تعلیم و تربیت، پرهیز از قالب‌های نقلی و صرف کلیشه‌های رایج،
پردازش موضوع با روش‌های غیرمستقیم و استفاده از مضامین شیرین، مؤثر و جذاب، با ادبیات
و شیوه‌هایی است که با توانایی ذهنی و روحی و نیازهای امروز مخاطب ما در دوره‌ی راهنمایی
متناسب باشد. این شیوه علاوه بر آن می‌تواند و باید، اندیشه‌ی جوان را با مسائل درگیر سازد و
از حالت رکود خارج کند و به آنان روحیه‌ی سرزندگی و شادابی ببخشد.

امام صادق چنین فرموده‌اند: «خداوند رحمت کند کسی را که مردم را به ما علاقه‌مند نماید.»
و این مهم نیز به انجام درست نمی‌رسد، مگر با نو شدن شیوه‌ها و راه‌های ارائه و تعمیق معرفت
و اخلاق.

با توجه به مطالب فوق، متأسفانه در حوزه‌ی تعلیم و تربیت دینی جشنواره‌ی امسال، فقط
تعداد عنوان کتاب‌دیرافتی که هم به نسبت گروه‌های دیگر شرکت کنند از کمیت بسیار نازلی
برخوردار بود و هم از جنبه‌ی کیفی ضعف‌هایی داشت که در مبحث ملاک‌های ارزش‌یابی
بدان اشاره خواهد شد. در هر حال امیدواریم که ناشران محترم و نویسندگان متعهد ما،
برای این دوره‌ی بسیار حساس و سرنوشت‌ساز جامعه‌ی ما (راهنمایی تحصیلی) در برنامه‌های
آتی خود جایگاه ویژه و درخوری را تدارک ببینند تا زمینه‌ی رشد و تعالی نوجوانان بیش از
پیش فراهم آید. داوران این دوره از جشنواره، پس از بحث و بررسی‌های لازم برای داوری و
ارزش‌یابی آثار موجود، هفت معیار را تهیه و تدوین کردند که در ادامه معیارها و جمع‌بندی
آثار تقدیم می‌شود.

۲۰۹۱۹۷

پاییز ۱۳۸۶

۶۵

ملاک‌های ارزش‌یابی

- ۱. محتوای علمی و کیفیت سازمان‌دهی محتوا:** عبارت است از تناسب محتوا با توانایی‌های ذهنی و علمی مخاطبان به طور اعم و تناسب آن‌ها با اهداف برنامه‌ی درسی دوره‌ی راهنمایی، استحکام و اتقان محتوا به استناد مبانی دین که سبب پرهیز از شیوع و گسترش «خرافه» و نیز بیان رویدادهایی می‌شود که دلیل عقلی و نقلی واضح و روشنی بر تأیید یا رد آن‌ها در دست نیست، و یا مواردی که نه تنها مشکلی را مرتفع نخواهد کرد، بلکه بدون شرح آن‌ها، شبهه یا ابهام به وجود می‌آید. و موضوع دیگر این بند، نوآوری در طرح مطالب و داشتن نگاه تازه به موضوع، به علاوه انطباق مطالب با جدیدترین دستاوردهای علمی است. علاوه بر آن، دقت در نقل و ثبت متون، احادیث و روایات و نیز بیان و پردازش ترجمه‌ی روان مضامین از متون در این دوره بسیار مهم است.
با توجه به این ملاک، کتاب‌های اندکی شایسته‌ی تقدیر و رتبه‌های ممتاز شناخته شدند.
- ۲. ارتباط محتوا به زندگی و نیازهای مخاطبان:** عبارت است از توجه به نیازهای ویژه، علایق و پاسخ‌گویی به کنجکاوی‌های مخاطبان این دوره، و نگاه و بیانی مؤثر و تأثیرگذار در زندگی فردی و اجتماعی ایشان.
فقدان کتاب‌هایی که در یادگیری مدرسه‌ای فراگیرندگان با عنوان کمک آموزشی نقش ایفا کنند، مشهود است. بیشتر کتاب‌های مذهبی به گونه‌ای نسخه‌هایی مشابه از یکدیگرند و در جریان نقل درس‌هایی از زندگی ائمه‌ی اطهار (علیهم‌السلام)، به نیازها، علایق، میزان اثرگذاری و اهداف آموزشی توجه نمی‌شود.
- ۳. پرورش مهارت‌های یادگیری و تفکر:** عبارت است از فراهم ساختن موقعیت‌های تفکر در فرآیند یادگیری، پرورش و روحیه‌ی خلاقیت مخاطبان، طرح پرسش‌های مناسب با معیارهای صحیح ارزشیابی که از ویژگی‌های یک کتاب آموزشی خوب و مؤثر می‌باشد در کتب عرضه شده مهجور و بیگانه مانده است.
- ۴. پیام‌های نگرش و گرایشی:** عبارت است از پرورش حس زیباشناسی در مخاطب. تقویت احساس همگرایی نسبت به موضوع طرح شده کمک به پرورش فضایل اخلاقی و امیدبخش، کمک به خودشناسی و دریافت هویت دینی که خلا آن‌ها در کتب فعلی، جز در معدودی از آن‌ها محسوس است.
- ۵. تصویر و طرح:** عبارت است از بهره‌گیری از نمادهای تصویری، رو و پشت جلد و در متن، روایی و هم‌خوانی تصاویر با موضوع کتاب، هم‌خوان با شعائر اسلامی در قالب رنگ‌های شاد، صفحه‌آرایی و زیباسازی متن، و سفیدخوانی.
فقدان این بند در کتاب‌های دارای مضامین دینی، با توجه به نیاز روحی و عاطفی مخاطبان این دوره، سؤال برانگیز و تأسف آور است.
- ۶. کیفیت و بیان نثر:** عبارت است روایی متن، تناسب واژگان و عبارات با فهم مخاطب و قواعد نگارش و عناوین و نمادهای آسان‌کننده‌ی یادگیری.
در بیشتر آثار این دوره، این ملاک کمتر مد نظر قرار گرفته است و سطح واژگان با سطح مخاطب همراهی خوبی ندارد.
- ۷. ساختار فیزیکی و کیفیت چاپ:** عبارت است از، حجم، قطع و استحکام صحافی و

خلاقیت و نوآوری
در دانش‌آموزان
کاهش نقش
سنتی معلم
ضرورت ایجاد
نگرش تازه‌ای
را در تألیف
کتاب‌های آموزشی
در ذهن تداعی
می‌کنند

۲۰۹۱۹۲
پاییز ۱۳۸۶

۶۶

مهم‌تر، انداز و نوع حروف و تناسب موارد یاد شده با ویژگی‌های سنی و روان‌شناختی دوره‌ی راهنمایی.

چند پیشنهاد

۱. پیشگیری از موازی‌کاری در راستای کارهای انجام شده پیشین.
۲. دقت در نقل و ثبت روایات پیامبر اعظم (صلی‌الله‌علیه‌آله) و اهل بیت (علیهم‌السلام) با استفاده از منابع اصلی و مرجع.
۳. مستند بودن روایات و داستان‌های عبرت‌انگیز اهل بیت (علیهم‌السلام) در راستای نیازها، علایق و توان ذهنی مخاطبان.
۴. پرهیز از بیان اصطلاحات فنی و فقهی خارج از توان ذهنی مخاطب، ضمن بیان مضامین.
۵. رعایت اصل حفظ حرمت و ادب در خورشان در نقل سیره‌ی ائمه (علیهم‌السلام) در عین سادگی و روانی متن.
۶. جلوگیری از تهیه‌ی کتاب‌های کلیشه‌ای با عنوان کتاب‌های کمک آموزشی در راستا و هم‌جهت با کتاب‌های آموزشی درس‌های دیگر دوره‌ی راهنمایی تحصیلی.
۷. حمایت ناشران محترم از آثار علمی و اخلاقی که با روش خلاق، آموزه‌های دینی را به شیوه‌ای غیرمستقیم به مخاطب انتقال می‌دهد.

◀ حوزه‌ی آموزش جغرافیا

طی سال‌های اخیر، آموزش جغرافیا روند رو به رشدی را طی کرده و در این راه، موفقیت‌های ارزنده‌ای حاصل شده است. توجه ویژه به آموزش با رویکرد مفهومی، استفاده از فناوری اطلاعات، روش‌های فعال تدریس با رویکرد یادگیری مشارکتی و فرایند محوری، آموزش مهارت‌ها به جای انباشتن دانش‌ها، توجه ویژه به شیوه‌های گوناگون ارزش‌یابی، رشد خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموزان، کاهش نقش سنتی معلم و افزایش نقش واقعی وی به عنوان راهبر و تسهیل‌کننده‌ی امر آموزش، همگی ضرورت ایجاد نگرش تازه‌ای را در تألیف کتاب‌های آموزشی، در ذهن تداعی می‌کنند. از طرف دیگر، تولید این‌گونه کتاب‌ها به منظور گسترش دانش معلمان و دانش‌آموزان در حوزه‌ی جغرافیا، توانمند کردن معلمان در زمینه‌ی تدریس و نیز تعمیق یادگیری‌ها و آموخته‌های دانش‌آموزان از اهمیت بالایی برخوردار است؛ به ویژه آن که تولید چنین کتاب‌هایی، مشارکت وسیع بخش خصوصی، نویسندگان و مؤلفان محترم را طلب می‌کند.

بر این اساس، هیئت داوران گروه جغرافیا، در خصوص کتاب‌های رسیده به ششمین جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد ویژه‌ی دوره‌ی راهنمایی، نظر خود را بدین شرح اعلام می‌دارد:

۱. انتظار می‌رفت، با توجه به گستردگی علم جغرافیا، کتاب‌های متنوعی در موضوعات گوناگون جغرافیایی در این جشنواره مشاهده شود، اما چنین نبود و امید است در جشنواره‌های آتی این کمبود برطرف شود.
۲. در این دوره، تعداد کتاب‌های ترجمه شده، نسبت به کتاب‌های تألیفی زیاد بود.

بعضی از کتاب‌های
کار، تمرین و فعالیت
با پرداختن صرف
به مفاهیم شناختی
در سطح حفظ کردن
مانع بزرگی
در راه
تحقق اهداف هستند

۲۰۹۱۹۱

پاییز ۱۳۸۶

۶۷

۳. تعداد کتاب‌های مربوط به مسائل و مشکلات جغرافیایی عصر ما، در این دوره نسبت به گذشته افزایش یافته که ناشی از تغییر نگرش و دیدگاه مؤلفان و مترجمان محترم است.
۴. کمبود کتاب در حوزه‌های کار و فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان و سنجش و ارزش‌یابی در این دوره بسیار مشهود است.
۵. کتاب‌های ارسالی در حوزه‌ی دانش‌افزایی دانش‌آموزان و هم‌چنین کار، تمرین و فعالیت دانش‌آموزان، به حیطة‌ی شناختی تکیه داشتند و دو حیطة‌ی مهارتی و نگرشی کم‌تر مورد توجه قرار گرفته بودند.
- هیئت داوران گروه جغرافیا، ضمن تقدیر و تشکر و ابراز خرسندی از تمایل مؤلفان، مترجمان و ناشران به استفاده از شیوه‌های نوین آموزش، پیشنهاد می‌کند که این گروه از اندیشمندان به توصیه‌های زیر توجه خاص مبذول فرمایند:
۱. در راستای تحقق هدف‌های برنامه‌ی درسی گام بردارند.
۲. نقش‌های نوین معلم و دانش‌آموز را در فرایند یاددهی - یادگیری در آثارشان نمایان سازند.
۳. شیوه‌های فعال یادگیری را در آثارشان اعمال کنند.
۴. از فناوری اطلاعات و ارتباط به صورت خاص استفاده کنند.
۵. از جدیدترین دستاوردهای علمی و تحقیقاتی بهره بگیرند.
۶. به مسائل کاربردی، واقعی و مرتبط با زندگی روزمره توجه ویژه داشته باشند.
۷. از تصاویر جذاب و متناسب با موضوع بهره بگیرند.
۸. شیوه‌ها و حیطة‌های متنوع خود ارزش‌یابی را به فراگیران معرفی کنند.
۹. در ایجاد خلاقیت و اعتماد به نفس در دانش‌آموزان بکوشند.

◀ حوزه‌ی آموزش حرفه‌وفن

میزان تولید علم یکی از شاخص‌های رشد و توسعه‌ی کشورهاست و تألیف و تولید مطلب علمی، ادبی و فنی نیز به تبع آن از شاخص‌های مهم پیشرفت به‌شمار می‌رود که نشان می‌دهد، افراد جامعه علاوه بر تولید علم قادرند آن را به شیوه‌ی صحیح مکتوب و از آن دفاع کنند و برای نسل آینده حفظ نمایند. یکی از روش‌های حفظ دستاوردهای علمی، ادبی، فنی و... تألیف کتاب در حوزه‌های مربوطه است.

تألیف خوب، تألیفی است که علاوه بر پاسخ‌گویی به نیاز مخاطب خود بتواند، برای ادامه‌ی مسیر مطالعه، راهنمایی‌های لازم را ارائه دهد. در هر تألیفی لازم است که هدف برای مخاطب کاملاً روشن باشد و مطالب و موضوعات همان هدف‌ها را دنبال کنند. اگر تألیف بتواند نگرش مثبت را نسبت به کسب علم و مهارت در فرد ایجاد و یا تقویت کند، می‌تواند موجبات رشد و توسعه‌ی فردی و اجتماعی را برای وی و آحاد جامعه فراهم آورد.

کتاب‌های درسی وظیفه‌ی انتقال بخشی از این علوم و فنون را به عهده دارند. ولی با توجه به محدودیت ظرفیت کتب درسی و نیاز مخاطبان، باید از امکانات دیگر جامعه نیز در یاری رساندن به معلمان و دانش‌آموزان استفاده کرد. یکی از این امکانات، انتشار کتب آموزشی مناسب در رابطه با محتوای این درس است که برای رشد هرچه بیشتر این تولیدات، جشنواره‌ی کتاب‌های

آموزشی رشد کمر همت بسته است. این جشنواره، ضمن تشویق مؤلفان و ناشران برای ارائه‌ی تولیدات بهتر، به رشد و توسعه‌ی این گونه تولیدات کمک می‌کند تا این تألیفات در خدمت دانش‌آموزان، معلمان و خانواده‌ها قرار گیرند و دست‌یابی به اهداف آموزش و پرورش را تسهیل کنند.

هیئت داوران ششمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد، با توجه به بررسی کتاب‌های دریافتی، نظر پدیدآورندگان کتاب‌های آموزشی را به نکات زیر جلب می‌نماید:

الف) نقاط قوت

۱. در بخش کتاب‌های فرایندی و پروژه‌ای، کتاب‌ها از ظاهر و تصاویری مناسب و جالب، و راهنمایی و هدایت واضح و روشن دانش‌آموزان تا پایان پروژه برخوردارند.
۲. اکثر کتاب‌ها دارای متن‌های روان و سلیس و مناسب برای مخاطبان هستند.
۳. در انتخاب موضوعات برای ترجمه و تألیف، تا حدودی به فرهنگ و ارزش‌های کشور ایران توجه شده است.
۴. بیشتر این کتاب‌ها، تا حدودی زیادی به نیاز مخاطبان توجه داشته‌اند.

ب) نقاط ضعف

۱. اکثر کتاب‌هایی که به جشنواره ارجاع شده‌اند، به صورت ترجمه هستند و کتاب‌های مؤلفان داخلی بسیار محدودند.
۲. در بیشتر کتاب‌ها به پیش‌نیاز مطالب توجهی نشده است.
۳. تصاویری که در برخی از کتاب‌ها مورد استفاده قرار گرفته‌اند، از جذابیت و کیفیت مناسبی برخوردار نیستند.
۴. در تألیف محتوای کتاب‌ها، به تقویت روحیه‌ی پژوهش و تحقیق توجه چندانی نشده است.
۵. در برخی از کتاب‌ها، منابع و مآخذ و فهرست موضوعی ذکر نشده است.
۶. در اکثر کتاب‌ها، به خصوص کتاب‌های فرایندی - پروژه‌ای، به رعایت نکات ایمنی و بهداشتی و حفظ محیط زیست توجهی نشده است.
۷. بیشتر کتاب‌ها، بخش کوچکی از اهداف درس حرفه‌وفن را پوشش می‌دهند.
۸. به فرایند پرورش استعداد و خلاقیت توجه اندکی شده است.

پیشنهادات

۱. تلاش بیشتری در جهت برطرف کردن نقاط ضعف ذکر شده، توسط ناشران و مؤلفان صورت گیرد.
۲. مؤلفان داخلی اولویت اول را به تألیف کتاب بدهند و در درجه‌ی دوم به ترجمه بپردازند.
۳. کتاب‌ها به گونه‌ای تدوین شوند که با توجه به موضوعات متفاوت درس آموزش حرفه‌وفن، موضوعات بیش‌تری از کتاب را پوشش دهند تا تهیه‌ی کتاب برای مخاطبان نیز از نظر اقتصادی به صرفه باشد.
۴. اهداف کلی و جزئی کتاب در ابتدای کتاب و یا هر بخش ذکر شود.

با توجه به تغییر رویکرد
کتاب درسی حرفه‌وفن
شایسته است
مؤلفان و مترجمان
به تولید کتاب‌ها
به صورت
فرایندی - پروژه‌ای
بپردازند

۲۰۹۱۹۰

پاییز ۱۳۸۶

۶۹

۵. لازم است، مؤلفان و مترجمان به رعایت اصول نگارش زبان فارسی و علامت‌های دستوری توجه بیش‌تری معطوف دارند.
۶. با توجه به تغییر رویکرد کتاب درسی حرفه‌وفن شایسته است، مؤلفان و مترجمان به تولید کتاب‌ها به صورت فرایندی - پروژه‌ای بپردازند و موجب تقویت مهارت‌های علمی و فنی دانش‌آموزان شوند.
۷. در تدوین کتاب‌ها، مؤلفان و مترجمان به حیطه‌های گوناگون یادگیری (شناختی، مهارتی و نگرشی) اهتمام بیشتری بنمایند.
۸. از آن‌جا که تقویت بنیه‌ی علمی، کسب مهارت‌های جدید تدریس و به‌روز بودن دانش و معلومات دبیران از مسائل پر اهمیت است، لذا ضرورت دارد کتاب‌هایی نیز در زمینه‌ی دانش‌افزایی دبیران انتشار یابند.
۹. شایسته است، ناشران و مؤلفان در جهت شناساندن رشته‌های تحصیلی و مشاغل متفاوت جامعه به دانش‌آموزان، تلاشی ویژه داشته باشند.
۱۰. محتوای کتاب‌ها به گونه‌ای تدوین شوند که با انجام فعالیت‌های گروهی، مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان نیز افزایش یابد.
۱۱. به سطوح یادگیری در تألیف کتاب‌ها توجه بیش‌تری مبذول شود.
۱۲. علم و فناوری در کتاب‌ها به صورت درهم تنیده مطرح شوند.
۱۳. در تألیف کتاب‌ها، به پیش‌نیازها اهتمام بیشتری شود.

◀ حوزه‌ی آموزش ریاضی

- کاربرد وسیع ریاضی در حوزه‌های گوناگون علوم متفاوت، ضرورت اهتمام دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت کشورمان را در زمینه‌ی ریاضی و آموزش آن، به‌خصوص برای همه‌ی دانش‌آموزان ایجاب می‌کند.
- در کنار کتاب‌های درسی که دانش‌آموزان، آن‌ها را طی دوره‌های گوناگون تحصیلی فرا می‌گیرند، وجود کتاب‌های کمک‌آموزشی از چند منظر قابل توجه است:
- ارائه‌ی روش‌های جدید تدریس مفاهیم درسی، به همراه ارائه مثال‌ها، تصویرهای متناسب و متنوع، و تعدد مسائل، به منظور تمرین و یادگیری بهتر و عمیق‌تر موضوعات درسی؛
 - دانش‌افزایی دانش‌آموزانی که علاقه‌مند به دانستن مطالب بیش‌تری در موضوعات درسی هستند؛
 - دانش‌افزایی معلمان در موضوعات درسی و آشنا ساختن آن‌ها با روش‌های جدیدتر یاددهی و یادگیری؛
 - ارائه روش‌های متنوع در ارزش‌یابی مفاهیم درسی.
- این ویژگی‌های کتاب‌های آموزشی غیررسمی می‌تواند در خدمت رشد و توسعه‌ی یادگیری دانش‌آموزان قرار گیرد. از سوی دیگر، در نظر داشتن معیارهایی به شرح زیر، برای ارزیابی کتاب‌های آموزشی ریاضی ضروری است:
- اعتبار علمی کتاب که نشانگر تسلط نویسنده بر دانش موضوعی است؛ از اهمیت ویژه‌ای

برخوردار است.

- تناسب اهداف آموزشی کتاب با روش های یاددهی - یادگیری؛
 - توجه به تاریخ ریاضیات ایرانی - اسلامی و کاربردهای ریاضیات در علوم دیگر؛
 - کیفیت ویرایش علمی و ادبی کتاب؛
 - تناسب صفحه آرای و کیفیت چاپ؛
 - ذکر منابع کتاب ها، فهرست واژگان و فهرست موضوعی.
- معیارهای فوق، از جمله معیارهای داوران در ارزش یابی کتاب های این حوزه بوده اند. در خاتمه هیئت داوران با بررسی کتاب های رسیده به دبیرخانه، متأسفانه کتابی را که حائز رتبه ی برگزیده و تقدیری باشد را نتوانست معرفی نماید.

◀ حوزه ی آموزش زبان انگلیسی

امروزه در کشور ما، یادگیری زبان انگلیسی به نیازی جدی تبدیل شده و از کودکان خردسال تا نوجوانان، جوانان و بزرگ سالان را به خود جذب کرده است. در این میان، وزارت آموزش و پرورش به عنوان بزرگ ترین متولی امر آموزش در کشور، بیشترین تعداد زبان آموزان و معلمان زبان انگلیسی را در اختیار دارد. زبان آموزی در مدارس ما عمدتاً با محوریت کتاب درسی انجام می شود و کتاب درسی به عنوان نقشه ی اصلی آموزش زبان انگلیسی، مسیر یاددهی - یادگیری را برای دانش آموزان و معلمان مشخص می کند.

علاوه بر کتاب درسی، همیشه این تمایل از سوی دانش آموزان و معلمان وجود داشته است که با استفاده از کتاب های کار، کتاب های معلم، نوارهای درسی و وسایل کمک آموزشی، به تحکیم و تعمیق آموزش بیفزایند. به نظر می رسد که تولید این مجموعه ی آموزشی از وظایف وزارت آموزش و پرورش است که متأسفانه تاکنون مورد کم توجهی قرار گرفته است. بدیهی است که کتاب های درسی، بنابر ظرفیت خاص خود و نیز محدودیت هایی که همواره در ساعات تدریس وجود دارد، نمی توانند به طور میسوط تمامی جزئیات برنامه ی درسی وزارت آموزش و پرورش و فعالیت های مربوطه را پوشش دهند. از این رو، تهیه و تدوین انواع کتاب های آموزشی ضرورت دارد. اما این ضرورت فقط به تمرین های امتحان کتبی محدود نمی شود، بلکه به همه ی مهارت های زبانی، هم در حیطة شفاهی و هم در حیطة کتبی باید اندیشید و به تألیف و انتشار کتاب های متنوع پرداخت.

خوش بختانه در سال های اخیر، انتشار کتاب های آموزشی، رشد قابل توجهی داشته، به نحوی که توانسته است، با خلق و معرفی شیوه های نوین آموزشی، بستر مناسبی برای زبان آموزان فراهم آورد. اما هنوز تا شرایط ایده آل فاصله ی زیادی وجود دارد.

آن چه به عنوان دستاورد نویسندگان کتاب های آموزشی زبان انگلیسی در فاصله ی سال های ۸۵ - ۱۳۸۳ در اختیار جشنواره ی کتاب های آموزشی رشد قرار گرفته است، به استثنای اندکی معدود، همگی در حیطة کار و تمرین و آزمون قرار داشته اند. با این وصف، بین مفهوم تمرین و آزمون تمایز علمی لحاظ نشده است.

آثار بررسی شده عمدتاً اهداف و شیوه های مشابه داشتند و دارای کارکردهای یکسان و مشابه بودند. بنابراین نمی توان سال های یاد شده را به عنوان سال های نوآوری و خلاقیت نویسندگان

بین مفهوم تمرین و آزمون در بعضی از کتاب های کمک آموزشی تمایز علمی لحاظ نشده است

۱۳۹۱-۲۰۹

پاییز ۱۳۸۶

۷۱

برای ایجاد تحول در تولید کتاب‌های آموزشی نخست تحولی در فرایند یاددهی - یادگیری صورت پذیرد

کتاب‌های آموزشی بر شمرده و به همین دلیل، هیچ اثری به عنوان اثر برگزیده شناخته نشد. لذا به منظور ارتقای سطح کیفی این کتاب‌ها و افزایش آگاهی مؤلفین و ناشرین محترم، پیشنهاد می‌شود:

برای ایجاد تحول در تولید کتاب‌های آموزشی، نخست تحولی در تألیف کتاب‌های درسی از نظر فرایند یاددهی - یادگیری صورت پذیرد. اگر همه‌ی ابعاد و جودی دانش‌آموزان در یادگیری درگیر شود، در آن صورت یادگیری اتفاق خواهد افتاد و پایدار خواهند ماند. اگر کاربرد مطالب و آموخته‌های زبانی با مهارت‌های زندگی ترکیب شوند، آموزش زبان انگلیسی موفقیت‌آمیز خواهد بود. در نتیجه، کتب درسی و آموزشی نباید به مرحله‌ی تشخیص (recognition) اکتفا کنند، بلکه باید مرحله‌ی تولید (Production) را مدنظر قرار دهند. لازم است در سازمان‌دهی محتوای کتاب‌ها، شیوه‌های فعال خودیادگیری در زبان‌آموزان تقویت شود و محتوایی منطبق با جدیدترین دستاوردهای علمی و به صورت جالب و جذاب تدوین یابد. در پایان تأکید می‌شود، برای توفیق در آموزش زبان انگلیسی در مدارس، نیاز جدی به بازنگری در اهداف و شیوه‌های آموزش و ارزش‌یابی احساس می‌شود.

◀ حوزه‌ی آموزش زبان و ادبیات فارسی

زبان و ادبیات فارسی، شناس‌نامه‌ی فرهنگ و هویت ایرانی و خاستگاه والاترین، پایاترین و پویاترین اندیشه‌هاست. زبان و ادبیات فارسی، آینه‌ی عواطف، آرمان‌ها، دغدغه‌ها و آمال ملتی است که در نشیب و فرازهای تاریخی استوار و سربلند راه سپرده و به امروز رسیده است. پاس داشت این فرهنگ و زبان، مسئولیتی خطیر، بنیادین و همگانی است که نسل‌های آینده بدان نیازمند و از آن سرچشمه سیراب خواهند شد.

نکته‌ای که نباید از آن غافل شد، تأثیر ژرف زبان و ادبیات در مجموعه‌ی آموزش است. زبان و ادبیات ما در همه‌ی درس‌هاست و بخشی از نارسایی‌ها، افت‌ها و آفت‌ها در دیگر دروس، محصول ناتوانی دانش‌آموزان در توانمندی‌ها و مهارت‌های لازم زبانی و ادبی است. ناشران کتاب‌های آموزشی در رشد، تعمیق و اعتلای آموزه‌های درسی و از جمله تقویت تعمیق دروس زبان و ادبیات، نقش و جایگاهی مؤثر و مهم دارند و حاصل تلاش آنان در تحقق اهداف آموزشی کتاب‌های درسی، راه‌گشا و بسیار تأثیرگذار است.

جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد، کوششی ارجمند و ستودنی در تحلیل و نقد جریان کتاب‌های آموزشی است. این جشنواره تنها به معرفی قله‌ها نمی‌پردازد، که کاستی‌ها و دره‌های فراروی نشر این گونه کتاب‌ها را نیز باز می‌نماید. بی‌تردید ناشران عزیز با مرور داورهای، تصمیماتی روشن‌تر، منطقی‌تر و بایسته‌تر در نشر کتب خویش خواهند داشت و با اصلاح جریان کار خویش، خدماتی ارزنده‌تر و مؤثرتر به نسل دانش‌آموز ارائه خواهند کرد.

کتاب‌های ارسالی زبان و ادب فارسی به ششمین جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد، چه از لحاظ کمی و چه از نظر کیفی، گواه تلاش روبه‌رشد ناشران و مؤلفان عزیز در تألیف کتاب‌های آموزشی است، اما هنوز تا رسیدن به شرایط مطلوب فاصله فراوان است.

هیئت داوران، کار بررسی و داوری را در دو مرحله انجام داد: در نخستین مرحله به بررسی معیارهای داوری و نوعی تعادل و یگانه‌اندیشی در کار داوری پرداخت و در مرحله‌ی بعد، کار

۲۰۹۱۹۲
پاییز ۱۳۸۶

۷۲

داوری را در چهار جلسه به شکل انفرادی به انجام رساند. از مجموع کتاب های دریافتی، دو مجموعه کتاب به عنوان برگزیده و سه کتاب نیز به عنوان تقدیری انتخاب شدند.

معیارهای داوری هیئت داوران به شرح زیر است:

۱. محتوا و هم خوانی آن با اهداف برنامه‌ی درسی (تناسب و سازمان دهی، اصول انتخاب محتوا، بیان اهداف، و هم‌سویی با اهداف برنامه).

۲. مخاطب‌شناسی (توجه به توانایی‌های ذهنی، نیازها، خود یادگیری، و خود ارزش‌یابی).

۳. نگارش و ویرایش کتاب (روانی متن و پیراستگی متن از غلط‌های دستوری، نگارشی و املائی).

۴. معیارهای کتاب‌سازی (رنگ، تصویر، و ساختار فیزیکی، صفحه‌آرایی).

۵. خلاقیت و نوآوری (شروع و پایان مناسب، نگاه متفاوت به زبان و ادبیات فارسی، و انطباق با نیازهای روز).

هیئت داوران بر خود واجب می‌داند، به منظور پیشرفت و بهبود روزافزون وضعیت تولید کتاب‌های آموزشی زبان و ادبیات فارسی و نیز اجرای بهتر جشنواره‌های آینده، موارد زیر را به عنوان توصیه به اطلاع برساند:

۱. استفاده از رویکردهای نوین آموزشی هم‌چون فعالیت‌محوری، هم‌یاری و مشارکت، حل

مسئله و ...؛

۲. به کار بردن شیوه‌های متنوع برای صفحه‌آرایی، تصویرسازی و کتاب‌سازی؛

۳. در اختیار قرار دادن شیوه‌نامه‌ی مصوب رسم الخط و ویرایش؛

۴. مشارکت تشکلی‌ها و انجمن‌های علمی و ناشران حوزه‌ی کتاب‌های آموزشی در تهیه و تدوین استانداردهای مربوط به کتاب‌ها؛

۵. توجه به برنامه‌ی درسی زبان و ادبیات فارسی در تهیه و تدوین کتاب‌های آموزشی.

◀ حوزه‌ی آموزش زبان عربی

زبان عربی به عنوان زبان وحی و فرهنگ غنی اسلامی و حلقه‌ی پیوند میان امت اسلامی، از جایگاهی رفیع در میان پیشوایان و بزرگان دین برخوردار است. این زبان گرچه مورد توجه همه‌ی ملل اسلامی قرار گرفت، اما ایرانیان بیش از سایر ملل اسلامی به این زبان توجه کردند و آن را در زبان فارسی، نیک به کار بستند. به اعتراف علمای مسلمان و نیز شرق‌شناسان، خدماتی که ایرانیان به زبان و فرهنگ اسلامی تقدیم داشتند، بیش از سایر ملل اسلامی بوده است. شهرت و آوازه‌ی دانشمندان مسلمان ایرانی و خدمات آنان به دین و فرهنگ اسلامی، همواره در خاطره‌ی تاریخ جاودان خواهند ماند.

با ورود اسلام به ایران زمین، ایرانیان با شور و هیجانی وصف‌ناپذیر به یادگیری زبان عربی روی آوردند، آن را به عنوان زبان دین و تمدن اسلامی از جان و دل پاس داشتند، و در این راستا، تالیفاتی بی‌شمار در علوم گوناگون به‌ویژه علوم زبان عربی نگاشتند؛ تا آن‌جا که آثارشان هنوز به عنوان مرجع بی‌بدیل علوم ادبی مورد عنایت ادب دوستان و ارباب هنر است.

آموزش زبان عربی در گذشته با فراز و نشیب‌های متفاوتی روبه‌رو بوده است. شیوه‌های آموزش آن نیز دچار نوسانات و تغییرات متناوبی بوده است. طی دهه‌ها و سده‌های متمادی،

بخشی از نارسایی‌ها
و افت‌ها
در دیگر دروس
محصول ناتوانی
دانش‌آموزان
در مهارت‌های لازم
زبانی و ادبی است

چهارم ۲۰۰۹

پاییز ۱۳۸۶

۷۳

آموزش زبان عربی مبتنی بر شیوه‌ها و الگوهای سنتی بود. اما به تدریج سیر تطور و تکامل را پیمود و رفته رفته نگاه یکسویه به زبان عربی، به نگاهی جامع‌تر مبدل گردید و بر همین اساس، بار قواعد سبک‌تر و بار مفاهیم و معانی سنگین‌تر شد.

به دنبال تغییر رویکرد برنامه‌ی درسی، لاجرم هم‌سویی و هماهنگی حوزه‌ی نشر کتاب نیز طبیعی می‌نمود. در این زمینه، ناشرانی مبدع و خلاق، با تلاشی مخلصانه از توانمندی معلمان مبتکر و دلسوز بهره‌جستند و کتاب‌هایی به مراتب بهتر از گذشته را در معرض دید و استفاده‌ی دانش‌آموزان و معلمان گذاشتند که کتاب‌های انتخاب شده در ششمین جشنواره‌ی کتاب رشد، نمونه‌ای از آن‌هاست.

هیئت داوران، فعالیت در زمینه‌های زیر را به ناشران محترم معرفی و توصیه می‌کند:

۱. ترجمه و تعریب؛
 ۲. درک مطلب؛
 ۳. مکالمه در سطوح مبتدی، متوسط و پیشرفته؛
 ۴. داستان و نمایش‌نامه‌های ساده؛
 ۵. فرهنگ لغت از عربی به فارسی و بالعکس؛
 ۶. تولیدات سمعی و بصری و نرم‌افزارهای چند رسانه‌ای؛
 ۷. تقویت مهارت‌های آموزشی و حرفه‌ای دبیران عربی و تجمیع تجربیات آنان در این زمینه؛
 ۸. کتاب‌های کار مبتنی بر برنامه‌ی درسی وزارت آموزش و پرورش.
- هیئت داوران انتظار دارد، در جشنواره‌های آینده شاهد حضور چشم‌گیر ناشران محترم در عرصه‌های فوق باشد. بدیهی است، تولیداتی که در این زمینه واجد شرایط لازم تشخیص داده شوند، از حمایت «سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی» برخوردار خواهند شد.
- انتظار هیئت داوران آن بود که در هر یک از حوزه‌های معرفی شده توسط دبیرخانه‌ی جشنواره به داوری بنشیند، اما در این میان عمده‌ی تألیفات در زمینه‌ی کتاب‌های کمک‌درسی و کتاب‌های کار و تمرین بود که البته خود این موضوع بیانگر توجه دبیران ارجمند به تثبیت یادگیری دانش‌آموزان است. اما انتظار می‌رود که در سال‌های آتی در هر یک از حوزه‌های معرفی شده شاهد آثاری ارزنده باشیم.

◀ حوزه‌ی آموزش علوم تجربی

امروزه متخصصان و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت، بر عامل نیروی انسانی کارآمد و دارای سطح بالای سواد علمی، پرورش مهارت‌های فرایندی و فناوری اطلاعات و ارتباطات، به مقوله‌ی یکی از عوامل اساسی توسعه‌ی پذیری جامعه تأکید می‌کنند. از این رو در جهان امروز، تمام کشورها می‌کوشند سطح سواد علمی و فناورانه‌ی جامعه‌ی خود را بهبود بخشند تا از این راه، زمینه‌ی توسعه‌ی پایدار را در کشور خود فراهم آورند. یکی از عواملی که به‌طور مستقیم بر سطح سواد علمی، پرورش مهارت‌های فرایندی و فناوری اطلاعات و ارتباطات مردم هر جامعه اثر می‌گذارد، کیفیت انتخاب و سازمان‌دهی محتوای علوم تجربی در آموزش و پرورش رسمی کشور است.

هیئت داوران حوزه‌ی آموزش علوم تجربی، ضمن امید به آینده، توصیه‌هایی را به منظور

کتاب‌های آموزشی
که برای دانش‌آموزان
انتشار می‌یابند
علاوه بر ارائه‌ی
مفاهیم
به برقراری
ارتباط با زندگی
و نیازهای
دانش‌آموزان نیز
توجه شود

چراغ ۲۰۹

پاییز ۱۳۸۶

۷۴

- تقویت جایگاه بایسته‌ی این رشته‌ی علمی در عرصه‌ی طراحی و انتشار کتاب‌های آموزشی بدین شرح ارائه می‌دهد:
۱. در انتشار کتاب‌های آموزشی، به مقوله‌ی سواد علمی و فناوری اطلاعات و ارتباطات توجه بیشتری مبذول شود.
 ۲. ناشران کتاب‌های آموزشی، کمبود آثار تألیفی در حوزه‌ی آموزش علوم تجربی را تا حد امکان جبران کنند.
 ۳. پرورش مهارت‌های فرایندی، عملی و پروژه‌ای مدنظر قرار گیرد.
 ۴. به اهداف برنامه‌ی درسی، به‌ویژه مهارتی و نگرشی، کم توجهی شده است و بیش از پیش باید به آن‌ها پرداخت.
 ۵. در بخش ویژگی‌های محتوا و تعامل آموزشی، به «بیان خود آموز» بیشتر توجه شود.
 ۶. در بخش ویژگی‌های اصول طراحی، به پیام آموزشی، علاقه‌ی مخاطبان و قطع کتاب و ابعاد آن، اهمیت بیشتری داده شود.
 ۷. انطباق محتوا با شرایط زندگی و جغرافیای کشور بیشتر مورد توجه قرار گیرد.
 ۸. به منظور افزایش صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان و هم‌چنین افزایش آگاهی والدین کار بیشتری صورت گیرد.
 ۹. در کتاب‌های این حوزه، به خلاقیت و نوآوری و هم‌چنین ترجمه‌ی توأم با تألیف بها داده شود.
 ۱۰. در کتاب‌هایی که در حوزه‌ی علوم تجربی برای دانش‌آموزان انتشار می‌یابند، علاوه بر ارائه‌ی مفاهیم علوم، به برقراری ارتباط با زندگی و نیازهای دانش‌آموزان نیز توجه شود.
 ۱۱. بجاست که به منظور هدر نرفتن سرمایه‌ها در نشر، ناشران از هدف‌های آموزش درس علوم تجربی در دنیا و به تبع آن در ایران، آگاه باشند.

بیانیه‌ی هیئت داوران کتاب‌های ویژه‌ی مولانا

برای کودکان و نوجوانان

۲۰۹۱۹۲

پاییز ۱۳۸۶

۷۶

دبیرخانه‌ی سامان بخشی کتاب‌های آموزشی با همکاری «ستاد بزرگداشت سال مولانا در آموزش و پرورش» در ششمین دوره‌ی جشنواره‌ی کتاب‌های آموزشی رشد، در بخش جنبی، پس از انتشار فراخوان آثار تألیفی با موضوع مولانا جلال‌الدین محمد بلخی (شخصیت، زندگی و آثار مولوی برای کودکان و نوجوانان) در طول دهه‌ی گذشته، و دریافت آثار از نویسندگان و ناشران، موفق به ارزیابی و داوری این آثار گردید.

«هیئت داوران»، پس از بررسی نزدیک به یکصد اثر در قالب‌های «زندگی‌نامه‌ی مولوی»، «نگاه توصیفی تحلیلی به زندگی و آثار مولوی» و «گزیده و بازآفرینی آثار مولوی»، مواردی را به شرح زیر اعلام می‌دارد:

۱. آثار مولوی، علاوه بر غنای محتوایی و برخوردارگی از معارف عمیق دینی عرفانی و برداشت‌های لطیف اخلاقی، از زیباترین عناصر زبانی و هنری برخوردارند و این معانی عمیق در قالب شیرین حکایت و با تمثیل‌های بدیع و خلاق ارائه شده‌اند.

لذا مولانا را باید جزء لاینفک میراث فرهنگی و ادبی کشور ایران و ستاره‌ای درخشان در آسمان فرهنگ و تمدن مسلمانان - و چه بسا جهانیان - دانست؛ مردی که با زیباترین تعبیر و واژگان، عمیق‌ترین آموزه‌های دینی را در معجون‌های از معنویت و عقل و عشق، هم‌چون تحفه‌های آسمانی به دنیای بشریت هدیه کرده است.

آثار مولانا در دنیای امروز، دنیای قحطی زده و تهی از معنا و مفهوم فلسفه‌ی حقیقی زندگی، دنیای بحران معنویت و عواطف پاک انسانی و دنیای بیگانه از لذت‌های عشق آسمانی، به آب حیات می‌ماند که کام تشنه‌ی انسان معاصر را سیراب می‌سازد.

۲. ضمن ارج نهادن به کوشش‌های همه‌ی پدیدآورندگان، نویسندگان، پژوهشگران و ناشرانی که در طول چند دهه‌ی اخیر، در تبیین شخصیت و اشعار مولوی، آثار ارزنده‌ای را خلق کرده‌اند، باید اذعان داشت: هنوز در حوزه‌ی کتاب‌های کودک و نوجوان برای مولانا آثار قابل ملاحظه‌ای پدید نیامده و این مهم به همّت و ذوق و سرمایه‌گذاری برنامه‌ریزان فرهنگی و ناشران حوزه‌ی فرهنگ و ادب نیاز بیشتری دارد.

۳. در موضوع «مولوی‌شناسی برای کودکان و نوجوانان»، عمده‌ی آثار منتشر شده در دهه‌ی اخیر، در سه دسته گنجانده می‌شوند:

الف) زندگی‌نامه.

ب) شرح توصیفی-تحلیلی زندگی و آثار مولوی.

ج) ارائه‌ی گزیده‌ی آثار مولوی و بازنویسی قصه‌ها و حکایات

الف) زندگی‌نامه

در بخش زندگی‌نامه‌نویسی برای کودکان، خلأ جدی وجود دارد. در بخش نوجوان نیز تعداد آثار منتشر شده در دهه‌ی اخیر، به تعداد انگشتان یک دست نمی‌رسد که بیانگر کمبود و کاستی در این حوزه است.

در این آثار (زندگی‌نامه مولوی برای نوجوانان) نویسندگان کوشیده‌اند، فضاهایی بین داستان و متن تاریخی به وجود آورند تا بتوانند ضمن پای‌بندی به مستندات تاریخی، از عناصر جذاب داستانی - تا حد امکان - استفاده کنند. در این آثار، نوجوانان می‌توانند لایه‌هایی از زندگی و شخصیت مولوی را بشناسند.

ب) شرح توصیفی-تحلیلی زندگی و آثار مولوی

این بخش که به دلیل استفاده از مؤلفه‌های استدلال و تجزیه و تحلیل عقلانی، تناسبی با مخاطبان کودک ندارد، در حوزه‌ی نوجوان و جوان هم تنها اثر قابل اعتنا به جشنواره رسید

و این نشانه‌ی کم‌توجهی نویسندگان و مراکز فرهنگی به این حوزه است.

ج) ارائه‌ی گزیده‌ی آثار مولوی و بازنویسی قصه‌ها و حکایات

این حوزه، اگرچه بیشترین آثار منتشر شده را به خود اختصاص داده است، اما کمیت آثار بر کیفیت آن‌ها غلبه دارد. در بخش گزیده‌ها جز چند اثر خوب از انتشارات همراه و یکی دو ناشر دیگر، بیشتر آثار نشان می‌دهد گزینشگر اشراف کاملی به کل اثر نداشته و در انتخاب نمونه‌ها با دقت کافی گزینش نشده‌اند یا از روی نمونه‌های مشابه گزینش شده‌اند.

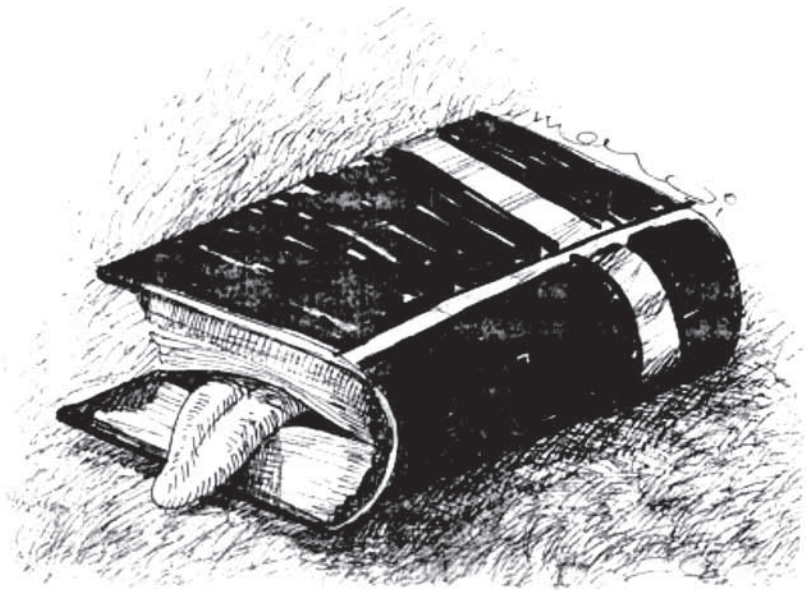
در بخش بازنویسی هم غلبه‌ی کمیت بر کیفیت قابل توجه است و در بیشتر موارد تنها تبدیل ساده‌ی نظم به نثر اتفاق افتاده و نتیجه‌گیری اخلاقی-عرفانی مولانا از حکایت‌ها فراموش شده است! بسیاری از این حکایات در آثار پیشینیان و معاصران مولانا موجود است و هنر مولانا نتیجه‌گیری‌های تازه و بدیعی است که آن‌ها به دست می‌دهد و غفلت از آن، ضعف اکثر بازنویسی‌هاست. به خصوص که این آثار به ندرت به مرحله‌ی بازآفرینی می‌رسد و خلاقیتی در آثار پدیدآورندگان به چشم نمی‌خورد.

۴. توصیه‌ها

آن‌چه مشخص است، وجود کمبود و خلأ-چه به لحاظ شاخص‌های کمی و چه به لحاظ شاخص‌های کیفی- در حوزه‌ی نشر مکتوب کودک و نوجوان با موضوع «مولوی» است. این در حالی است که قابلیت‌های ویژه و مناسبی در آثار مولوی، خصوصاً «قصه‌های مثنوی معنوی» به لحاظ مضامین بکر و جذابیت‌های هنری و ادبی وجود دارد. جا دارد، نویسندگان کودک و نوجوان، به منظور بازآفرینی و نه بازنویسی نظم به نثر قصه‌ها و حکایت‌های ادبیات کهن فارسی و به ویژه آثار مولوی تلاش بیشتری داشته باشند.

۲۰۹۰۱۹۲
پاییز ۱۳۸۶

۷۹

طرح: مهدی رضائیان

آبان ۱۳۸۶

دوره‌ی آموزشی ابتدایی و راهنمایی

فهرست کتاب‌های
برگزیده و تقدیر شده
ششمین جشنواره
کتاب‌های آموزشی

ابتدایی

مشخصات کتاب‌های آموزشی دوره‌ی ابتدایی

ردیف	حوزه آموزشی	عنوان کتاب	ناشر	مؤلف / مترجم	سال انتشار
۱	زبان آموزی	فرهنگ فارسی کودکان	محراب قلم	مهناز عسگری	۱۳۸۴
۲	زبان آموزی	مجموعه (قصه‌هایی که خودم می‌خوانم) ۱- روزی که لیلا گم شد ۲- موشی که همیشه ناراحت بود ۳- پروانه‌ای که پرواز نمی‌کرد	سبزخامه	زینا زرافشان	۱۳۸۳
۳	زبان آموزی	آموزش مهارت گوش دادن: ویژه معلمان، مربیان، ...	مدرسه برهان	عبدالرحمن صفارپور	۱۳۸۳
۴	زبان آموزی	روان خوانی	مینا	مصطفی تبریزی، آرزو احمدایی	۱۳۸۵
۵	هنر	نمایشنامه‌های آسان برای اجرا در کلاس درس و صحنه تئاتر ... (۱ و ۲)	قطره	حسن دولت‌آبادی	۱۳۸۵
۶	هنر	قصه بازی و نقش و کاربرد آموزشی - تربیتی آن *	کانون پرورش فکری	کیقباد یزدانی	۱۳۸۵
۷	هنر	بازی + نمایش = بازی نمایشی: بازی‌های سنتی کودکان ایران	مؤلف	ناهید مهدوی اصل	۱۳۸۵
۸	هنر	استخوان‌ها	کانون پرورش فکری	شری نجفی	۱۳۸۵

* برگزیده

در جست و جوی فرا
نویسنده و تصویرگر: کبیر زوریتفرانکلین نا مرتب است
نویسنده: پالت بوروا - تصویرگر: پرنده کلاری
مترجم: شهره هاشمیجشک و ما را بدجنس
نویسنده: سید علی حسینی
تصویرگر: سید علی حسینی۲۰۹۱۹۲
پاییز ۱۳۸۶

۸۲

زورگویی
نه!

ردیف	حوزه آموزشی	عنوان کتاب	ناشر	مؤلف / مترجم	سال انتشار
۹	هنر	هنر چیست (فیلم و تئاتر)	تیمورزاده	مترجمین: ماهرخ طهمورس زاده پارمیس کشاورزی	۱۳۸۴
۱۰	مطالعات اجتماعی	کتاب کار جغرافیا سال پنجم دبستان *	محراب قلم	طاهره خردور، صغری ملکی	۱۳۸۴
۱۱	مطالعات اجتماعی	مجموعه داستان های سواره ها و پیاده ها (۵ جلدی)	شبکه هنر	مجید سرسنگی	۱۳۸۴
۱۲	مطالعات اجتماعی	بچه خوب می گه (اسراف کاری نه، خیرچینی نه، نوزدن نه، زورگویی نه، تنبلی نه، طمع کاری نه، (مجموعه ۶ جلدی)	نوای مدرسه	امیر صالحی طالقانی	۱۳۸۵
۱۳	مطالعات اجتماعی	مجموعه فرانکلین (۱۲ جلدی)	پیک دبیران	مترجمین: شهره هاشمی فرمهر منجزی الهام کلاتری رویا سلیمی مرند	۱۳۸۵
۱۴	تعلیم و تربیت دینی و قرآن	مهر پرتقالی *	به نشر	مهری ماهوتی	۱۳۸۵
۱۵	تعلیم و تربیت دینی و قرآن	در جست و جوی خدا *	کانون پرورش فکری	ژوبرت کلر	
۱۶	تعلیم و تربیت دینی و قرآن	مجموعه قصه های منظوم از زندگی امام رضا (۳ جلد)	به نشر	رحیم عباسی	۱۳۸۴
۱۷	تعلیم و تربیت دینی و قرآن	خورشید نیمه شب	نیکراد	سید مهدی شجاعی	۱۳۸۵

* برگزیده

بازار علمی

قدرت پوست تخم مرغ

نوشته ی گروه مؤلفین ترجمه ی سیده فانی

۲۰۹۱۹۲ پاییز ۱۳۸۶

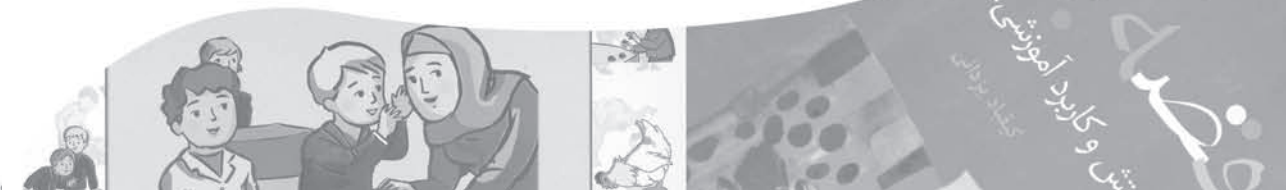
۸۳

دسوسه ی فطرناک

ردیف	حوزه آموزشی	عنوان کتاب	ناشر	مؤلف / مترجم	سال انتشار
۱۸	تربیت بدنی	مهارت های ورزشی پایه *	مدرسه برهان	جواد آزمون، ماندانا آجودان گرگانی	۱۳۸۵
۱۹	علوم تربیتی	مدرسه موزه: مقدمه ای بر یادگیری فعال درموزه ها	عابد	عبدالعظیم کریمی	۱۳۸۳
۲۰	علوم تربیتی	گام به گام با تاریخ: دستنامه ی فعالیت های آموزشی مشارکتی تاریخ و ادبیات کودکان و نوجوانان	چیستا	زهره قاینی	۱۳۸۵
۲۱	علوم تجربی	میکروب: گول ریزه میزه *	با فرزندان	تهمینه میرهاشمیان مرتضی رخصت پناه (تصویرگر)	۱۳۸۴
۲۲	علوم تجربی	علوم آسان شد: کتاب کار و فعالیت برای کلاس اولی ها *	کلام	محمود امانی، طهرانی، محمود سالک	۱۳۸۵
۲۳	علوم تجربی	علوم اول، دوم، سوم، پنجم دبستان (گنجینه یادگیری علوم) (۴ جلد)	مبتکران، پیشروان	احمد حسینی، بتول فرنوش، مینو قرایی	۱۳۸۴
۲۴	علوم تجربی	شعبده بازی علمی (۴ جلدی)	تولد	سپیده خلیلی	۱۳۸۴
۲۵	علوم تجربی	بادمی شبیه این چه کار می کنی؟	کانون پرورش فکری	پونه اسلامی	۱۳۸۴

* برگزیده

ردیف	حوزه آموزشی	عنوان کتاب	ناشر	مؤلف / مترجم	سال انتشار
۲۶	ریاضی	راهکارهای نوین در حل مسئله ریاضی دوم ابتدایی *	رشد اندیشه	حمزه دادخواه، سارا خزایی	۱۳۸۵
۲۷	ریاضی	کتاب کار ریاضی (اول دبستان) *	استادیار	میترا حسن زاده فرهودی	۱۳۸۴
۲۸	ریاضی	آموزش برنامه ای مساحت ها (۲ جلدی)	میهن نو	مهین مجتهدی	۱۳۸۴
۲۹	ریاضی	بباید ضرب کردن، جمع کردن، تقسیم کردن، تفریق کردن را یاد بگیریم (چهار جلدی)	سپیده سحر	سحر نجفی	۱۳۸۵
۳۰	ریاضی	ریزه میزه	تیمورزاده	حمیدرضا افتخاری	۱۳۸۵

* برگزیده

جوان ۲۰۹۱
پاییز ۱۳۸۶
۸۵

راهنمای

مشخصات کتاب‌های آموزشی دوره‌ی راهنمایی تحصیلی

ردیف	حوزه آموزشی	عنوان کتاب	ناشر	مؤلف / مترجم	سال انتشار
۱	تعلیم و تربیت دینی	موسی (ع) *	قدیانی	امیر صالحی طالقانی	۸۴
۲	تعلیم و تربیت دینی	مقتل: زندگینامه امام حسین (ع) *	مدرسه برهان	داود غفارزادگان	۸۴
۳	تعلیم و تربیت دینی	مردی که اسرار زمین‌ها را می‌دانست زندگینامه امام محمدباقر (ع)	مدرسه برهان	محمدپوروهاب	۸۳
۴	تعلیم و تربیت دینی	خلوت معبد: قصه‌های قرآنی	مدرسه برهان	علی اکبر والایی	۸۵
۵	تعلیم و تربیت دینی	آخرین بهار «چهل قصه از زندگی امام زمان (ع)»	پیام محراب	ناصر نادری	۸۳
۶	تعلیمات اجتماعی	نخستین کتاب حقوق من، پیمان بین المللی حقوق کودک	ایران بان	کیان فروزش	۸۴
۷	تعلیمات اجتماعی	اولین گام‌ها برای آموزش حقوق بشر	شورا	خلیل چراغی ژاله باقرزاده سعید قریشی	۸۴
۸	علوم تجربی	دریا، دریا *	کانون پرورش فکری	سرور کتبی	۸۵
۹	علوم تجربی	مجموعه کشف‌های علمی* (۷ جلد)	مدرسه برهان	علیرضا توکلی	۸۵
۱۰	علوم تجربی	شگفتی بدن انسان	تولد	سپیده خلیلی	۸۵
۱۱	علوم تجربی	مجموعه کتاب‌های آموزش فعال علوم، (شماره ۱۰-۱۷)	آموزش علوم	زهرا حریرفروز مهرناز صادقی	۸۵
۱۲	علوم تجربی	اولین کتابخانه علمی من (صدا و موج) شماره ۱۵	مبتکران	علاء نوری	۸۳

* برگزیده

چهارم ۲۰۹۱۹۹
پاییز ۱۳۸۶

۸۶

ردیف	حوزه آموزشی	عنوان کتاب	ناشر	مؤلف / مترجم	سال انتشار
۱۳	ادبیات فارسی	مجموعه کتاب کار فارسی ۱ و ۲*	مدرسه برهان	جعفر ربانی	۸۳
۱۴	ادبیات فارسی	مجموعه افسانه شاهان و پهلوانان	مهاجر	محمود مشرف آزاد تهرانی	۸۴
۱۵	ادبیات فارسی	مجموعه نمایش نامه های آسان ۳ و ۴ و ۵	قطره	حسن دولت آبادی	۸۵
۱۶	حرفه وفن	اصول طراحی در نازک بری با تخته سه لایی*	مدرسه برهان	حسین غفاری شوشتری	۸۵
۱۷	حرفه وفن	دنیای هنر سرمه دوزی	بین المللی حافظ	فهیمة پرتوآذر	۸۴
۱۸	حرفه وفن	کتاب های مفاهیم پایه در مهندسی ساختمان و مهندسی ریخته گری	دلهام	رضا عشر	۸۳
۱۹	حرفه وفن	کتاب کار حرفه وفن اول راهنمایی	مدرسه برهان	هما رودنژاد منیر زارع زاده	۸۳
۲۰	عربی	کتاب کار همراه با تمرین های متنوع عربی اول، دوم و سوم (دوره ی راهنمایی)	علوم نوین	مهدی پرکاری	۸۵
۲۱	عربی	کتاب کار و راهنمای مطالعه دانش آموز عربی سال اول دوره ی راهنمایی	فاطمی	عیسی متقی زاده علی چراغی	۸۵
۲۲	زبان انگلیسی	کتاب کار انگلیسی دوم راهنمایی	علوم نوین	نوراله قربانی عباس قاسم زاده شیرین کمالی	۸۵
۲۳	زبان انگلیسی	نخستین فرهنگ نامه من	قدیانی	علی بشر دانش	۸۳
۲۴	تاریخ	سلحشوران داغستان : (روایتی از زندگی شیخ شامل داغستانی)	مدرسه برهان	مهدی طهوری	۸۵
۲۵	تاریخ	برف سرخ : نگاهی به جنگ های ایران و روسیه تزاری	مدرسه برهان	مهدی میرکیانی	۸۳

* برگزیده

۹۰۹۰۹۱۰۹

پاییز ۱۳۸۶

۸۷

ردیف	حوزه آموزشی	عنوان کتاب	ناشر	مؤلف / مترجم	سال انتشار
۲۶	تاریخ	ایران باستان	محراب قلم	مهروش طهوری	۸۵
۲۷	جغرافیا	بیابان‌زدایی (از مجموعه کتاب‌های آموختن برای زیستن)*	شورا	سیاوش شایان هایده آراء	۸۳
۲۸	جغرافیا	مقابله با بلایای طبیعی (بهمن - خشکسالی) (شماره ۲ و ۵)	قدیانی	مجید عمیق	۸۵
۲۹	جغرافیا	اطلس سه بعدی جهان	با فرزندان	علیرضا ریاضی	۸۳

* برگزیده

۲۰۹۱۹۲

پاییز ۱۳۸۶

۸۸

مشخصات کتاب‌های آموزشی ویژه‌ی سال مولانا

ردیف	عنوان کتاب	ناشر	مؤلف / مترجم	سال انتشار
۱	خداوندگار کوچک *	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	محمدعلی شاکری یکتا	۱۳۸۵
۲	قصه‌های شیرین فیه مافیه مولوی	پیدایش	محمدکاظم مزینانی	۱۳۷۶
۳	مولوی	مدرسه برهان	داریوش عابدی	۱۳۸۵
۴	فیل که می‌گویند...	کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان	بهراد امین سلماسی	۱۳۷۹

* برگزیده

مولانا

داریوش عابدی

تازه‌هایی از ادبیات

قصه‌های

مافیه

۲۰۹ | ۲۰۹

پاییز ۱۳۸۶

۸۹

محمدکاظم مزینانی / تصاویر

خداوندگار کوچک

آبان ۱۳۸۶

دوره‌ی آموزشی ابتدایی و راهنمایی

معرفی داوران ششمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد

حوزه‌ی آموزش تاریخ

۱ مظاهر حامی کارگر

دکترای تاریخ، کارشناس گروه تاریخ دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی که در دانشگاه‌های آزاد اسلامی و پیام نور و دوره‌های ضمن خدمت نیز تدریس می‌کند او سرگروه علوم اجتماعی اداره کل شهر تهران و سرگروه تاریخ منطقه ۶ نیز بوده است.

۲ پوران شرکاء

فوق دیپلم علوم انسانی، معلم دوره‌های ابتدایی و راهنمایی، داور حوزه‌ی آموزشی تاریخ و علوم اجتماعی با ۳۸ سال سابقه‌ی تدریس، تألیف و فعالیت‌های آموزشی. ایشان در گروه‌های آموزشی استان تهران و وزارت خانه فعالیت داشته و مدیریت اجرای طرح تیمز نیز از دیگر افتخارات او محسوب می‌شود.

۳ منصوره قربانی دولتی

لیسانس تاریخ، دبیر علوم اجتماعی. در جشنواره‌ی الگوهای تدریس برتر درس تاریخ شرکت داشته و در گروه‌های آموزشی دفتر راهنمایی تحصیلی عضو بوده است. همکاری فعال در طرح‌های پژوهشی و تحقیقاتی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی و تألیف مقالات تربیتی از جمله فعالیت‌های فرهنگی ایشان محسوب می‌شوند.

۲۰۹۱۹۲

پاییز ۱۳۸۶

۹۲

حوزه‌ی آموزش تربیت بدنی

۴ جواد آزمون

دانشجوی دوره‌ی دکترای مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی، مدرس درس روش‌های تدریس درس تربیت بدنی در دانشگاه شهید رجایی، مدیر اجرایی فصل‌نامه‌ی المپیک (وابسته به کمیته‌ی ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران)، و عضو هیئت تحریریه و مدیر داخلی فصل‌نامه‌ی رشد آموزش تربیت بدنی، با ۱۵ سال سابقه‌ی تدریس در دوره‌های آموزش

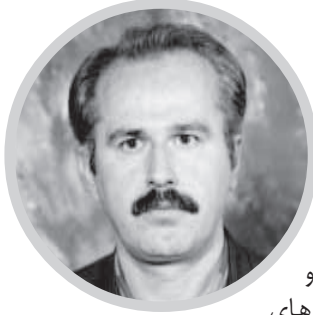

معلمان، عضویت در گروه‌های برنامه‌ریزی و تحقیقات آموزش تربیت‌بدنی، و تألیف و ترجمه‌ی کتاب و مقاله در این رشته. وی مؤلف کتاب‌های درس تربیت‌بدنی دوره‌ی ابتدایی و پنج کتاب راهنمای معلم آن‌هاست.

۵ محمد بخردی

فوق لیسانس تربیت‌بدنی و معاون مطالعات و برنامه‌ریزی درسی با حدود ۱۵ سال سابقه‌ی تدریس تربیت‌بدنی، و کار اجرایی و پژوهشی در حوزه‌ی تربیت‌بدنی در سطوح استانی و ملی. وی در تألیف کتاب‌های راهنمای معلم پایه‌های اول تا سوم ابتدایی و کلیه‌ی پایه‌های دوره‌ی راهنمایی و متوسطه همکاری داشته است.

۶ غلامرضا سراج‌زاده

فوق لیسانس تربیت‌بدنی، مدرس درس تربیت‌بدنی و تاریخ تربیت‌بدنی در دانشگاه شهید رجایی و دوره‌های آموزشی ضمن خدمت، و مدیر برنامه‌ریزی آکادمی ملی المپیک و پارالمپیک. وی در تدوین برنامه‌ی درسی تربیت‌بدنی هر سه دوره‌ی تحصیلی و کتاب‌های راهنمای معلم آن‌ها، و تدوین برنامه‌ی درسی نوین آمادگی دوره‌های راهنمایی و متوسطه همکاری داشته است. «دوچرخه سواری»، «والیبال» و «روش‌های تدریس تربیت‌بدنی در مراکز تربیت‌معلم» از جمله کتاب‌های آموزشی او هستند.

۷ فریبا محمدیان

دانشجوی دکترای مدیریت و برنامه‌ریزی تربیت‌بدنی و مدیر مجتمع ورزشی گلاب، با ۱۸ سال سابقه‌ی تألیف و ترجمه‌ی متون ورزشی. «مبانی تربیت‌بدنی» و «ورزش معلولین» از جمله کتاب‌های آموزشی او هستند.

حوزه‌ی آموزش تعلیم و تربیت دینی و قرآن

۸ یونس باقری

فوق لیسانس برنامه‌ریزی آموزشی و کارشناس گروه قرآن دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، با ۲۵ سال سابقه‌ی تدریس در مدارس، مراکز تربیت‌معلم و دانشگاه آزاد اسلامی، فعالیت فرهنگی و تألیف مقاله. وی که معاون پرورشی منطقه‌ی ۲، عضو شورای برنامه‌ریزی درسی دینی و قرآن ابتدایی، و عضو شورای مؤلفین کتاب‌های راهنمای معلم

کتاب‌های قرآن دوره‌ی راهنمایی بوده است، اکنون مدیر داخلی و عضو هیئت تحریریه‌ی مجله «رشد آموزش قرآن»، عضو هیئت تحریریه‌ی مجله «رشد معارف اسلامی» و داور مسابقات «ستاد اقامه‌ی نماز» در زمینه‌ی مقالات نماز است.

۹ سعید راصد

فوق لیسانس روان‌شناسی تربیتی و مربی و دبیر دینی، قرآن دوره‌ی راهنمایی و روان‌شناسی، و مدیر و مدرس دوره‌های تربیت مدرس کتاب‌های هدیه‌های آسمان از سال ۱۳۷۹، با ۲۵ سال سابقه‌ی تدریس، تألیف کتاب و مقاله، و فعالیت پژوهشی و فرهنگی. وی عضو شورای برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی، کار، راهنمای معلم و هدیه‌های آسمان (پایه‌های دوم تا پنجم ابتدایی) است.

۱۰ مهدی رضائی

فوق لیسانس الهیات و معارف اسلامی با ۲۰ سال سابقه‌ی مدیریت اجرایی در آموزش و پرورش و دانشگاه آزاد اسلامی و تألیف کتاب درسی و مقاله. داور جشنواره‌های مقالات نماز در ستاد اقامه‌ی نماز و عضو شورای برنامه‌ریزی و نظارت بر تألیف دوره‌ی راهنمایی دفتر تألیف کتب درسی است.

۱۱ غلامعباس سرشور خراسانی

دانشجوی فوق لیسانس فلسفه‌ی تعلیم و تربیت و کارشناس قرآن با ۳۳ سال سابقه‌ی تدریس دوره‌ی ابتدایی و تألیف کتاب‌های درسی و آموزشی برای این دوره. وی مؤلف کتاب‌های درسی آموزش قرآن برای پنج پایه‌ی تحصیلی دوره‌ی ابتدایی، کتاب‌های راهنمای معلم درس قرآن و کتاب «روش آموزش قرآن در دوره‌ی ابتدایی» برای تربیت معلم، بوده است.

۲۰۹۱۹۱
پاییز ۱۳۸۶

۹۴

۱۲ منصوره سیدصالح

لیسانس آموزش ابتدایی و آموزگار دبستان با ۱۷ سال سابقه‌ی تدریس و فعالیت فرهنگی که به مدت سه سال داور استانی جشنواره‌های الگوهای برتر تدریس شهر تهران، و به مدت هشت سال مدرس آموزش نیروی انسانی در مناطق ۷، ۱۳ و ۱۴ آموزش و پرورش (کتاب‌های

جدیدالتألیف قرآن پنج پایه و هدیه‌های آسمانی دوم تا چهارم دوره‌ی ابتدایی) بوده است.

۱۳ هدیه کمالی محمدره

لیسانس مدیریت، دارای تحصیلات حوزوی با ۲۹ سال سابقه‌ی تدریس تعلیمات دینی، قرآن و عربی در دوره‌های راهنمایی و متوسطه و نیز تدریس در دوره‌های آموزش ضمن خدمت دبیران دوره‌ی راهنمایی. وی تاکنون داور چند جشنواره‌ی آموزش و پرورش از جمله جشنواره‌ی شاهد بوده است.

۱۴ پرویز محمدی

لیسانس دینی و عربی، مدرس درس‌های دینی دوره‌های ابتدایی، راهنمایی و متوسطه، و مؤلف کتاب‌های درسی و آموزشی در حوزه‌ی تعلیم و تربیت دینی، از جمله پنج جلد کتاب روش تدریس. کسب رتبه‌ی مقام اول جشنواره‌ی تدریس استان تهران و عنوان معلم نمونه‌ی مدرسه‌های ایران در خارج از کشور، از افتخارات او محسوب می‌شود.

حوزه‌ی آموزش جغرافیا

۱۵ مژگان احمدی

فوق لیسانس ژئومورفولوژی و دبیر جغرافیا با ۱۵ سال سابقه‌ی تدریس در دوره‌های راهنمایی، متوسطه و پیش‌دانشگاهی. از افتخارات وی کسب رتبه‌ی دوم کشوری الگوهای برتر تدریس است. با صدای معلم شهر تهران همکاری داشته و الگوهای برتر تدریس، جشنواره‌ی علمی مدرسه‌های شاهد و دست‌سازه‌های معلمان در مرحله‌ی کشوری را داوری کرده است.

۲۰۹۱
پاییز ۱۳۸۶

۹۵

۱۶ کورش امیری نیا

فوق لیسانس جغرافیا، کارشناس مسئول گروه درسی جغرافیای دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی و عضو هیئت تحریریه‌ی مجله‌ی «رشد آموزش جغرافیا» با ۲۱ سال سابقه‌ی تدریس در دوره‌های راهنمایی، متوسطه، پیش‌دانشگاهی و مراکز آموزش ضمن خدمت، و تألیف کتاب‌های درسی و مقالات در رشته‌ی جغرافیا.

۱۷ فریده لمسه چی

لیسانس علوم تربیتی و دبیر علوم اجتماعی با ۲۸ سال سابقه‌ی تدریس در دوره‌ی راهنمایی. وی مؤلف کتاب‌های متعدد آموزشی و کمک آموزشی از جمله کتاب‌های کار و خودآزمون علوم اجتماعی و جغرافی در پایه‌های اول تا سوم دوره‌ی راهنمایی بوده است. چندین دوره ارزش‌یابی کشوری، داوری الگوهای تدریس برتر، همکاری در تدوین بیک نوروزی، از جمله فعالیت‌های فرهنگی او محسوب می‌شوند.

۱۸ منصور ملک عباسی

فوق لیسانس جغرافیا و کارشناس برنامه‌ریزی مطالعات اجتماعی با حدود ۳۰ سال سابقه‌ی تدریس در مدرسه‌ها، دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه علامه طباطبائی. ایشان علاوه بر عضویت در هیئت تحریریه‌ی مجله‌ی رشد تخصصی جغرافیا، مؤلف بیش از ۲۵ جلد کتاب درسی و کمک آموزشی، طراح و تولیدکننده‌ی نرم افزار فرهنگ اصطلاحات مصور جغرافیا، و مترجم ده‌ها مقاله‌ی علمی - آموزشی برای معلمان و دبیران کشور است.

حوزه‌ی آموزش حرفه‌وفن و آمادگی دفاعی

۱۹ منیر زارع‌زاده

فوق لیسانس برنامه‌ریزی درسی، کارشناس مسئول گروه برنامه‌ریزی درسی حرفه‌وفن، با ۲۹ سال سابقه‌ی تدریس، معاونت و مدیریت در مدرسه‌های راهنمایی و دبیرستان. وی در تألیف کتاب‌های درسی و راهنمای معلم، و کتابچه‌های ارزش‌یابی نوین درس حرفه‌وفن مشارکت داشته است. هم‌چنین در کارنامه‌ی فرهنگی او برنامه‌ریزی دوره‌های بلندمدت تربیت معلم، نگارش کتاب کار حرفه‌وفن سال اول راهنمایی و ترجمه و تألیف مقالاتی در موضوعات آموزشی، دیده می‌شود.

۲۰۹۱۹۲
پاییز ۱۳۸۶

۹۶

۲۰ جمشید علی محمدی

لیسانس مهندسی مواد، کارشناس مسئول گروه مواد دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های فنی‌وحرفه‌ای و کار دانش، با ۲۳ سال سابقه‌ی تدریس در هنرستان‌ها و آموزشکده‌ی انقلاب اسلامی و نیز برنامه‌ریزی آموزشی. ایشان عضو کمیسیون برنامه‌ریزی سازمان فنی‌وحرفه‌ای وزارت کار و از مؤلفان جزوه‌های آموزشی رشته‌ی متالوژی است.

۲۱ مژگان مولائی راد

لیسانس حرفه‌وفن و دبیر این درس، با ۱۵ سال سابقه‌ی تدریس در مدرسه‌های راهنمایی و ۱۰ سال عضویت در گروه‌های آموزشی دفتر آموزش راهنمایی سازمان آموزش و پرورش شهر تهران. او داور جشنواره‌ی معلم پژوهنده بوده و در دوره‌های ضمن خدمت نیز تدریس کرده است. در تألیف ۹ جلدی کتابچه‌ی ارزش‌یابی برای درس حرفه‌وفن مشارکت داشته است.

حوزه‌ی آموزش ریاضی

۲۲ سیما بهنام

لیسانس آموزش ابتدایی، آموزگار دبستان و عضو گروه‌های آموزشی وزارت آموزش و پرورش با ۱۸ سال سابقه‌ی تدریس و فعالیت فرهنگی. وی که با ارائه‌ی شیوه‌ی نوین مشارکتی در تدریس، موفق به دریافت لوح و تقدیرنامه شده، نماینده‌ی دفتر آموزش ابتدایی در زمینه‌ی بررسی کتاب‌های کمک آموزشی است.

۲۳ حمیدرضا ربیعی فراهانی

لیسانس ریاضی، کارشناس گروه ریاضی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی. در حال حاضر به تدریس درس ریاضی نیز اشتغال دارد.

۲۰۹۱۹۲

پاییز ۱۳۸۶

۹۷

۲۴ الهه رشیدی

لیسانس مدیریت آموزشی و مدیر دبستان با ۱۸ سال سابقه‌ی مدیریت مدارس داخل و خارج از کشور و فعالیت فرهنگی. وی مؤسس سه مدرسه‌ی فارسی‌زبان در آمریکا، عضو کمیته‌ی سواد خواندن در سازمان شهر تهران، عضو کمیته‌ی ابتدایی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، داور مسابقات ربوکاپ (منطقه‌ی ۳)، و مسئول فنی نشریه‌ی «مدیریت پویا» (منطقه‌ی ۳) است. کتاب «به سوی ریاضی» از تألیفات اوست.

۲۵ میرشهرام صدر

لیسانس ریاضی، دبیر دوره‌ی متوسطه‌ی سایت رشد، مدیر داخلی و عضو هیئت تحریریه‌ی مجله‌ی برهان متوسطه با ۱۸ سال سابقه‌ی تدریس ریاضی در دوره‌های متوسطه و پیش‌دانشگاهی. تألیف ۲۲ جلد کتاب کمک‌آموزشی در زمینه‌ی ریاضی دوره‌ی متوسطه، ترجمه و تألیف چندین مقاله از جمله خدمات فرهنگی ارزشمند ایشان است.

۲۶ سمیه محمدطالبی

لیسانس ریاضی و آموزگار ریاضی سوم دبستان و اول راهنمایی، با شش سال سابقه‌ی تدریس، تألیف کتاب آموزشی و شرکت در کارگاه‌های آموزشی. وی مؤلف کتاب‌های «گنجینه‌ی ریاضی» (سوم دبستان) و «بار دبستانی» (سوم دبستان) است.

۲۷ محمود رضا مهتدی

فوق دیپلم ریاضی و لیسانس ادبیات فارسی، دبیر ریاضی با ۳۰ سال سابقه‌ی تدریس ریاضی و فعالیت‌های آموزشی مرتبط با ریاضی در مناطق آموزش و پرورش تهران. وی که داور بسیاری از برنامه‌ها و جشنواره‌های آموزش و پرورش بوده است، از مؤلفان کتاب‌های درس ریاضی پایه‌های گوناگون دوره‌ی راهنمایی مؤسسه‌ی آموزش از راه دور و عضو هیئت علمی این مؤسسه است.

۲۰۹۱۹۲
پاییز ۱۳۸۶

۹۸

۲۸ عذرا هاشملو

لیسانس و دبیر ریاضی، با ۳۱ سال سابقه‌ی تدریس و تألیف. وی که تا به حال با بعضی از ناشران آموزشی همکاری داشته است، اکنون عضو هیئت تحریریه‌ی «مجله‌ی ریاضی توان» است.

حوزه‌ی آموزش زبان انگلیسی

۲۹ سیدمسعود حاجی سیدحسینی فرد

فوق لیسانس آموزش زبان انگلیسی، مدرس مراکز تربیت معلم، با ۱۴ سال سابقه‌ی تدریس زبان انگلیسی در مدرسه‌ها، دانشگاه پیام نور و مراکز آموزش ضمن خدمت فرهنگیان. ایشان در ترجمه و تألیف نیز دست دارد و مترجم کتاب «۹۹ گام تا ۱۰۰ سالگی» است.

۳۰ مریم بانو رزازیان

لیسانس زبان انگلیسی و دبیر این درس با ۲۹ سال سابقه‌ی تدریس. ایشان ۲۴ عنوان کتاب در زمینه‌ی کمک آموزشی درس زبان و نیز یک لغت‌نامه‌ی دو جلدی انگلیسی تألیف کرده است. تهیه و کارشناسی فیلم‌های آموزشی و نوارهای کاست انگلیسی، از جمله فعالیت‌های او محسوب می‌شود.

۳۱ سهراب غلامپور

فوق لیسانس آموزش زبان انگلیسی، بازنشسته‌ی وزارت آموزش و پرورش، مدرس زبان انگلیسی در دانشگاه آزاد و دانشگاه جامع علمی کاربردی. ایشان تاکنون حدود ۳۰ جلد کتاب کمک آموزشی در زمینه‌ی آموزش زبان انگلیسی نوشته است.

۲۰۹۱۹۱
پاییز ۱۳۸۶

۹۹

۳۲ سهیلا ملکوتی

فوق لیسانس روان سنجی و دبیر زبان انگلیسی با ۱۵ سال سابقه‌ی کار در مناطق گوناگون آموزش و پرورش تهران. او با گروه درسی زبان انگلیسی مناطق ۶ و ۱۰ همکاری داشته است و عضو گروه زبان دفتر آموزش راهنمایی نیز محسوب می‌شود.

حوزه‌ی آموزش زبان و ادبیات فارسی

۳۳ فردوس حاجیان

دکترای هنرهای نمایشی و تعلیم و تربیت، مدرس، کارشناس و مشاور آموزشی در وزارت آموزش و پرورش، و عضو هیئت علمی تمام وقت دانشگاه الزهراء، با ۲۴ سال سابقه. وی پژوهشگر برگزیده‌ی سازمان ملل متحد (ششم اکتبر ۱۹۹۸)، پژوهشگر برگزیده‌ی جهان اسلام (۱۳۸۰)، خادم برگزیده‌ی کودکان (یونیسف - ۱۳۸۱)، نویسنده‌ی کتاب‌های بخوانیم و بنویسیم دوره‌ی ابتدایی، بنیان‌گذار سیستم شهرک الفبا در تلویزیون در زمان دفاع مقدس، و نویسنده‌ی کتاب‌های آموزشی و کمک آموزشی بسیاری است.

۳۴ فاطمه حیدرنیاز ملک خطابی

لیسانس ادبیات فارسی، دبیر بازنشسته‌ی منطقه‌ی ۷ تهران، با ۳۳ سال سابقه‌ی تدریس و عضویت در گروه‌های آموزشی منطقه‌ی ۱۶ و اداره‌ی کل شهر تهران و گروه آموزشی دفتر راهنمایی تحصیلی. در صدای معلم همکاری داشته، در شورای ویرایش کتاب فارسی سوم راهنمایی و در شورای برنامه‌ریزی کتاب‌های فارسی اول راهنمایی نیز عضو بوده است. او جشنواره‌های الگوهای تدریس برتر راهنمایی و جشنواره‌ها و کنفرانس‌های علمی مدارس شاهد را داوری کرده است. کتاب‌های خودآزمایی فارسی دوره‌ی راهنمایی و بخش ادبیات فارسی درسی آزمون‌های مبتکران، از جمله تألیفات او هستند.

۳۵ علی رضایی

لیسانس ادبیات فارسی، سرگروه دفتر آموزش راهنمایی تحصیلی وزارت آموزش و پرورش، با ۱۲ سال سابقه‌ی تدریس و تألیف کتاب کمک آموزشی. او در برنامه‌ریزی تألیف کتاب‌های جدید زبان و ادبیات فارسی دوره‌ی راهنمایی، مشارکت داشته و مؤلف دفتر کار زبان فارسی ۱ و ۲ دبیرستان است.

۲۰۹۱۹۲
پاییز ۱۳۸۶

۳۶ سکینه سلمانی

لیسانس آموزش ابتدایی، آموزگار پایه‌های اول تا پنجم، مدرس تربیت معلم و آموزش خانواده، عضو شورای کتاب کودک، کارشناس صدای معلم، عضو پاره‌وقت گروه‌های آموزشی وزارت آموزش و پرورش، و کارشناس آموزش ابتدایی منطقه‌ی ۶، با ۲۲ سال سابقه‌ی تدریس و فعالیت اجرایی. وی داور کنفرانس‌های علمی مدارس شاهد است.

۳۷ محمد رضا سنگری

دکترای زبان و ادبیات فارسی، مشاور ریاست سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، با ۳۳ سال سابقه‌ی تدریس از ابتدایی تا دانشگاه. ایشان ۱۶ جلد کتاب در حوزه‌های ادبیات، تعلیم و تربیت، و تاریخ تألیف کرده و در تألیف ۳۰ جلد کتاب درسی ابتدایی و دبیرستان مشارکت داشته است. عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی دزفول و نیز عضو انجمن علمی اولیا و مربیان محسوب می‌شود و داوری سه دوره‌ی اردوهای دانش‌آموزی و دانشجویی در حوزه‌ی شعر و مطالعه و تحقیق را بر عهده داشته است. کسب عنوان‌های کارشناس نمونه‌ی ملی سال ۱۳۸۰ و پژوهشگر نمونه‌ی سال ۱۳۸۱ از افتخارات او به شمار می‌رود.

۳۸ سید بهنام علوی مقدم

دانشجوی دکترای زبان شناسی، کارشناس برنامه‌ریزی و تألیف دوره‌های ابتدایی و راهنمایی، با ۱۴ سال سابقه‌ی تدریس از ابتدایی تا دانشگاه، و تألیف کتاب درسی و مقاله. او عضو کمیته‌های پژوهشی معاونت برنامه‌ریزی و توسعه‌ی مدیریت و معاونت پشتیبانی وزارت آموزش و پرورش و عضو شورای برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های زبان و ادبیات فارسی دوره‌های گوناگون تحصیلی بوده است. عضو انجمن زبان شناسی ایران، انجمن معلمین انشا و گروه برنامه‌ریزی درسی زبان فارسی مؤسسه‌ی نوآوری‌های آموزشی نیز محسوب می‌شود.

۳۹ محمد فرخی

لیسانس روان‌شناسی بالینی و عضو گروه‌های آموزشی دفتر معاونت آموزش عمومی و امور تربیتی، با هشت سال سابقه‌ی تألیف متون آموزشی و فعالیت پژوهشی در زمینه‌ی برنامه‌ی درسی. وی علاوه بر تألیف کتاب‌های متعدد آموزشی از جمله مجموعه‌ی گردونه‌های آموزشی و مجموعه‌ی پیک‌های آدینه، مجری طرح پژوهشی نقدی بر دگرگون‌سازی برنامه‌ی زبان آموزشی فارسی و طرح پژوهشی مقدمه‌ای بر تحلیل محتوای برنامه‌ی درسی روش تلفیقی نوین بوده است.

۴۰ حسین قاسم پورمقدم

دکترای برنامه‌ریزی درسی، مدرس مدارس و مراکز آموزش عالی، عضو هیئت تحریریه‌ی مجله‌ی «رشد آموزش زبان و ادب فارسی» و عضو گروه پژوهشی مبنای برنامه‌ریزی درسی مؤسسه‌ی پژوهشی «سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی»، با ۲۳ سال سابقه‌ی تدریس، تألیف و پژوهش. وی مجری طرح‌های پژوهشی متعدد در زمینه‌ی

برنامه‌ریزی درسی بوده و در برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی زبان و ادبیات فارسی مشارکت داشته است.

حوزه‌ی آموزش عربی

۴۱ حمیدرضا حیدری

دکترای زبان و ادبیات عربی، کارشناس مسئول گروه عربی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی و عضو هیئت تحریریه‌ی مجله‌ی «رشد معارف اسلامی» با ۱۹ سال سابقه‌ی تدریس در دانشگاه‌های تهران، علامه طباطبایی و آزاد اسلامی، و تألیف کتاب‌های آموزشی و کمک آموزشی و مقالات کمک آموزشی. او بیش از ۶۰ مقاله‌ی کمک آموزشی در مجله‌ی «راه دانشگاه» سازمان سنجش آموزش کشور تألیف کرده است.

۴۲ نیره شکرچیان

فوق دیپلم علوم انسانی و بازنشسته‌ی وزارت آموزش و پرورش با بیش از ۳۰ سال سابقه‌ی تدریس زبان عربی، مدیریت آموزشی، تألیف کتاب‌های کمک آموزشی و ساخت وسایل کمک آموزشی. کتاب‌های «فرهنگ جمع مکسر» و «خودآموز درس عربی برای هر سه پایه‌ی دوره‌ی راهنمایی، از جمله آثار ایشان هستند.

۴۳ جواد متبحری

فوق لیسانس زبان و ادبیات فارسی با ۱۶ سال سابقه‌ی تدریس ادبیات فارسی و زبان عربی در دوره‌ی راهنمایی و تدریس در مراکز آموزش ضمن خدمت معلمان. وی که در طراحی و تدوین جزوه‌های مکمل و فوق برنامه‌ی عربی در سطح منطقه‌ی ۱۵ همکاری داشته است، طراح نرم افزار عربی سال سوم راهنمایی است. مسابقات علمی شاهد و جشنواره‌ی تدریس کشوری را داوری کرده است.

۲۰۹۱۹۲

پاییز ۱۳۸۶

۱۰۲

۴۴ پروانه زاهدی فر

فوق لیسانس پژوهش علوم اجتماعی و نیز فوق لیسانس مطالعات زنان، کارشناس گروه علوم اجتماعی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، عضو هیئت تحریریه‌ی مجله‌ی «رشد علوم اجتماعی»، و مدرس دانشگاه‌های آزاد اسلامی و پیام نور.

۴۵ زهرا شامانیان

لیسانس آموزش ابتدایی با ۱۳ سال سابقه‌ی تدریس در پایه‌ی چهارم و پنجم دبستان، معاونت مدارس منطقه‌های ۱۱ و ۱۶، داور و جشنواره‌های آموزشی، و مؤلف کتاب آموزشی فارسی، ریاضی و علوم برای پایه‌های سوم تا پنجم دوره‌ی ابتدایی و فلش کارت‌های ریاضی و علوم پایه‌ی سوم دبستان.

۴۶ ناهید فلاحیان

دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و مسئول گروه مطالعات اجتماعی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، با ۲۰ سال سابقه‌ی تدریس جغرافیا در دبیرستان و مراکز پیش دانشگاهی و تألیف کتاب‌های درسی و مقالات ترویجی پژوهشی. وی عضو هیئت تحریریه‌ی مجله‌ی «رشد آموزش جغرافیا»، مؤلف کتاب‌های تعلیمات اجتماعی و جغرافیا برای هر دوره‌ی تحصیلی و کتاب‌های راهنمای معلم جغرافیا در دوره‌های راهنمایی و متوسطه، و مؤلف فصلی از کتاب درسی بین المللی «Cultural Issues of our time» است. مقالات او در فصل‌نامه‌ی بین المللی «پژوهش‌های بین المللی در آموزش‌های محیطی و جغرافیایی» و نیز «دانش‌نامه‌ی جهان اسلام» به چاپ رسیده است.

۴۷ لیدا کاکیا

فوق لیسانس آموزش و پرورش تطبیقی و بین المللی، مسئول کمیسیون و سرگروه علوم اجتماعی دفتر وزارت آموزش و پرورش، مؤلف کتاب‌ها و مقالات متعدد در زمینه‌ی روان‌شناسی، علوم تربیتی و علوم

اجتماعی، سازنده‌ی ۳۰ دست‌سازه‌ی کمک‌آموزشی، و پژوهشگر برتر سال‌های ۸۴-۱۳۸۲.

۴۸ محمد شریف متولی الموتی

فوق لیسانس جامعه‌شناسی، کارشناس گروه علوم اجتماعی و مطالعات اجتماعی و عضو هیئت تحریریه‌ی مجله‌ی رشد آموزش علوم اجتماعی با ۳۰ سال سابقه‌ی تدریس در دوره‌های راهنمایی و متوسطه، تدریس جامعه‌شناسی در دانشگاه‌های علامه طباطبایی، آزاد اسلامی، تربیت معلم و مراکز تربیت معلم و آموزش ضمن خدمت و نگارش مقاله در حوزه‌ی علوم اجتماعی و تعلیم و تربیت دینی.

حوزه‌ی آموزش علوم تجربی

۴۹ زهرا ارجمند رشیدآباد

لیسانس علوم تربیتی، آموزگار دبستان و همکار گروه‌های آموزشی وزارت خانه (دبیرخانه‌ی مرکزی علوم) با ۱۸ سال سابقه‌ی تدریس و تألیف. وی در تألیف کتاب‌های «فارسی بخوانیم و بنویسیم» و راهنمای معلم پایه‌های دوم و چهارم دوره‌ی ابتدایی، با دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی همکاری داشته است. «گنجینه‌ی ریاضی دوم» و «املا در خانه‌ی پایه‌ی دوم» از جمله کتاب‌های آموزشی او هستند.

۵۰ علیرضا اسبقی

فوق لیسانس برنامه‌ریزی درسی و دکترای ایمونولوژی، و همکار گروه علوم تجربی و گروه زیست‌شناسی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی با ۲۵ سال سابقه‌ی تدریس در دوره‌های گوناگون تحصیلی در آموزش و پرورش و آموزش عالی در زمینه‌ی زیست‌شناسی، ایمنی‌شناسی و میکروب‌شناسی، تألیف کتاب‌های آموزشی و کمک‌آموزشی و مقاله‌های علمی.

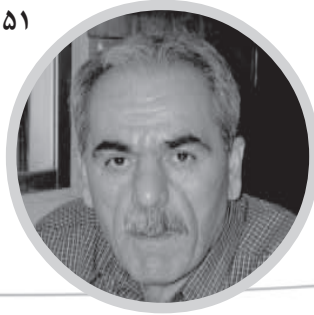

۲۰۹۱۹۲
پاییز ۱۳۸۶

۱۰۴

۵۱ احمد حسینی

لیسانس زمین‌شناسی با ۳۵ سال سابقه‌ی تدریس و تألیف. وی در تألیف کتاب‌های علوم تجربی دوره‌های ابتدایی و راهنمایی و کتاب‌های راهنمای معلم آن‌ها، و کتاب‌های زمین‌شناسی دوره‌های متوسطه و پیش‌دانشگاهی و راهنمای معلم آن‌ها، با دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب

درسی همکاری داشته است. کتاب‌های «کانی»، «فسیل» و «زلزله»، از جمله کتاب‌های آموزشی او هستند.

۵۲ محمود سالک

لیسانس مهندسی مکانیک با بیش از ۲۵ سال سابقه‌ی تألیف، ترجمه و ویرایش آثار علمی-آموزشی. وی دارای ۲۵۰ عنوان کتاب آموزشی، دایرة‌المعارف و کتاب مرجع است.

۵۳ مهروز صادقی

فوق لیسانس تحقیقات آموزشی، عضو گروه علوم تجربی آموزش و پرورش منطقه‌ی ۶ شهر تهران، و سردبیر نشریه‌ی آموزش از راه دور، با ۲۵ سال سابقه‌ی تدریس علوم تجربی در دوره‌ی راهنمایی و تألیف کتاب‌های آموزشی و کمک آموزشی. «مجموعه کتاب‌های آموزش فعال علوم» (الگوهای تدریس) و «راهنمای عملی پژوهش» از جمله تألیفات او هستند.

۵۴ غلامرضا صفری

فوق لیسانس مدیریت برنامه‌ریزی آموزشی، کارشناس گروه‌های آموزشی دفتر آموزش و پرورش راهنمایی تحصیلی با ۲۳ سال سابقه‌ی مدیریت آموزشی و کار اجرایی در آموزش و پرورش، و فعالیت‌های پژوهشی و نگارش مقاله و کتاب در زمینه‌ی آموزش و پرورش. «بررسی نظام ارزش‌یابی آموخته‌های دانش‌آموزان دوره‌ی راهنمایی تحصیلی» عنوان یکی از پژوهش‌های ایشان بوده است.

۵۵ بتول فرنوش

فوق لیسانس فیزیک و کارشناس مسئول گروه علوم تجربی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی با ۱۷ سال سابقه‌ی تألیف کتاب درسی، راهنمای معلم و کتاب کار علوم تجربی برای دوره‌های ابتدایی و راهنمایی.

۲۰۹۱
پاییز ۱۳۸۶

۱۰۵

◀ حوزه‌ی آموزش علوم تربیتی (حوزه‌ی یاددهی و یادگیری)

۵۶ سهیلا حاجی اسحاق

دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی آموزشی و کارشناس مسئول گروه‌های آموزشی دوره‌ی ابتدایی کشور با ۲۹ سال سابقه‌ی تدریس در دوره‌ی ابتدایی مدارس، دانشگاه‌ها، مراکز تربیت‌معلم و ضمن خدمت فرهنگیان، و تألیف مقالات آموزشی و تربیتی و کتاب‌های آموزشی. وی برگزارکننده‌ی حدود ۳۵۰ کارگاه آموزشی در سطح کشور و خارج از کشور برای آموزگاران، دبیران و مسئولان آموزشی و طراح، مجری و مدرس ۱۵ دوره جشنواره‌ی الگوهای تدریس مناسب در دوره‌ی ابتدایی بوده است. از جمله کتاب‌های او می‌توان به «الگوی ایفای نقش» و «بهبود فرایند یاددهی - یادگیری در کلاس‌های چندپایه» اشاره کرد.

۵۷ علاء سلاله نوری

فوق لیسانس مدیریت آموزشی با بیش از ۲۰ سال سابقه‌ی تدریس در مدرسه‌ها و مراکز آموزشی. وی علاوه بر همکاری با مجلات آموزشی رشد وزارت آموزش و پرورش، مؤلف کتاب «کار و فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان» و مترجم کتاب «برنامه‌ی آموزش علوم به کودکان ۵ تا ۱۳ ساله» است.

۵۸ علی‌رضا صادقی میاب

دکترای علوم قرآن و حدیث، معاون برنامه‌ریزی دوره‌ی راهنمایی دفتر تألیف، ۲۸ سال سابقه‌ی تدریس در آموزش و پرورش و دانشگاه، و دارای سطح خارج از تحصیلات حوزوی. او در ارتباط با کتاب‌های معارف دانشگاهی، کتاب کمک‌آموزشی تدوین کرده است.

۲۰۹۱۹۲

پاییز ۱۳۸۶

۱۰۶

۵۹ حسن طاهری

لیسانس آموزش ابتدایی، آموزگار دبستان، مدرس مراکز تربیت‌معلم و کارشناس مسئول گروه هماهنگی دوره‌ی ابتدایی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، با ۳۷ سال سابقه‌ی

تدریس، تألیف کتاب آموزشی و مقاله‌ی علمی و فعالیت پژوهشی. وی که در ارزش‌یابی اجرای آزمایشی برنامه‌های درسی دوره‌ی ابتدایی، از جمله زبان فارسی (پایه‌ی اول)، هدیه‌های آسمانی (پایه‌های چهارم و پنجم) و هنر (پایه‌های اول و دوم) مشارکت داشته، مؤلف دوره‌ی پنج جلدی فعالیت‌های خارج از کلاس در آموزش علوم اجتماعی (برای دانش‌آموزان) و دوره‌ی سه جلدی فعالیت‌های تکمیلی در آموزش علوم (برای آموزگاران پایه‌های اول تا سوم) است. مقالات او در مجلات رشد (معلم، آموزش ابتدایی و تکنولوژی آموزشی) به چاپ می‌رسد.

حوزه‌ی آموزش هنر

۶۰ زهره اعتمادی

لیسانس نقاشی، هنرآموز هنر و با ۲۹ سال سابقه‌ی تدریس هنر در مدرسه‌های راهنمایی، هنرستان‌ها، مراکز پیش‌دانشگاهی و مراکز تربیت معلم، وی که داور و عضو کمیته‌ی تخصصی جشنواره‌ی الگوهای برتر است، علاوه بر تألیف کتاب «آموزش هنر برای معلمان»، در تألیف کتاب‌های «تاریخ هنر جهان» و «تاریخ هنر معماری جهان» مشارکت داشته است.

۶۱ صدیقه جلیلیان

فوق دیپلم مکانیک خاک و دبیر هنر، با ۲۹ سال سابقه‌ی تدریس هنر و مدیریت در مدرسه‌های راهنمایی و دبیرستان و تدریس هنر در دانش‌سرای مقدماتی تربیت معلم. وی که عضو فعال گروه‌های آموزشی منطقه‌ی ۹ است، تاکنون در نمایشگاه‌های بسیاری، از جمله نمایشگاه «آینه در آینه» شرکت داشته است.

۲۰۹۱۹۱
پاییز ۱۳۸۶

۱۰۷

۶۲ فرید فرخنده کیش

فوق لیسانس مدیریت اجرایی (استراتژیک)، مشاور آموزشی و پژوهشی مدیرعامل مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با بیش از ۲۰ سال سابقه‌ی برنامه‌ریزی، مشاوره‌ی هنری و کار اجرایی در روابط عمومی جشنواره‌ی رشد و نیز در زمینه‌ی چاپ کتاب‌های درسی. او تاکنون عضو هیئت داور

جشنواره‌های متعددی، از جمله «جشنواره‌ی هنرهای تجسمی» بوده است و اکنون در دانشگاه شهید رجایی نیز تدریس می‌کند.

۶۳ نرگس قرائیان

فوق لیسانس برنامه‌ریزی درسی و آموزگار پایه‌های متفاوت تحصیلی دوره‌ی ابتدایی با ۱۷ سال سابقه‌ی تدریس، تألیف و فعالیت فرهنگی. وی علاوه بر همکاری با مجلات رشد دانش آموزی، و تألیف کتاب‌های کار درس‌های فارسی و علوم پایه‌های دوم، چهارم و پنجم ابتدایی، در تهیه‌ی فیلم آموزشی «به سوی یادگیری فعال» با «سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی» همکاری داشته و سال‌های متمادی مؤلف «پیک نوری» بوده است.

۶۴ مینا نواب صفوی

فوق لیسانس برنامه‌ریزی آموزشی، کارشناس مسئول گروه درسی هنر، و داور حوزه‌ی آموزشی هنر، با ۲۷ سال سابقه‌ی تدریس در دوره‌های ابتدایی و راهنمایی، دانشگاه آزاد، مراکز تربیت معلم و دوره‌های کوتاه‌مدت آموزشی معلمان، و نیز کار در حوزه‌ی ستادی به‌عنوان کارشناس مسئول برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی گروه هنر.

داوران کتاب‌های ویژه‌ی بزرگداشت سال مولانا

جواد محقق

شاعر، نویسنده، روزنامه‌نگار و معاون کتاب دفتر انتشارات کمک آموزشی است که سه دهه در شهرها و روستاهای کشور و نیز مدارس ایرانی خارج از کشور تدریس کرده و با بیش از هشتاد مجله و روزنامه نیز همکاری داشته است.

عضویت در هیئت مدیره‌ی چند نهاد غیردولتی (انجمن معلمان انشاء، انجمن قلم ایران، انجمن نویسندگان کودک و نوجوان و...) مدیرمسئولی تعدادی از مجلات رشد، سردبیری ماهنامه‌های رشد معلم، رشد نوجوان و فصلنامه‌ی جوانه، ویرایش کتاب‌ها، مجلات، داوری جشنواره‌های فرهنگی، ادبی از دیگر فعالیت‌های اوست.

محقق بیش از بیست کتاب برای کودکان، نوجوانان و بزرگسالان منتشر کرده و ده جایزه‌ی ملی از جشنواره‌های گوناگون فرهنگی، کتاب و مطبوعات دریافت داشته است.

سیداکبر میرجعفری

فوق لیسانس زبان و ادبیات فارسی، کارشناس گروه ویرایش دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی. وی که مدرس دانشگاه پیام‌نور است در تألیف کتاب‌های زبان فارسی و ادبیات فارسی دوره‌ی دبیرستان همکاری داشته و پدیدآورنده‌ی کتاب‌های حرفی از جنس زمان، نیایش‌های شورانگیز، پایان رنگ‌های جهان، و گزیده‌ی ادبیات معاصر (شماره ۶۱) است.

ناصر نادری

فوق لیسانس فلسفه و حکمت اسلامی، نویسنده‌ی ادبیات کودک و نوجوان و نویسنده هفتاد جلد کتاب به‌ویژه در حوزه‌ی ادبیات دینی. عضویت در شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه(ع)، انجمن قلم و انجمن نویسندگان کودک و نوجوان است. وی قریب به ده سال است مدیریت تولید فرهنگی مجموعه طرح‌های «کتاب رشد» در حوزه‌های شرح حال مفاخر، تاریخ، ایران‌شناسی، معارف و... را در دفتر انتشارات کمک آموزشی به‌عهده دارد.

۱۳۸۶
۲۰۹۱۹۱

۱۰۹

Bureau of Educational Aids Publishing, the Organization of Research and Educational Planning

(Ministry of Education)

“**Javaneh**” is an educational, analytical and research magazine which is published quarterly. It aims at giving information, disseminating research findings and interchanging ideas between scholars and publishers regarding supplementary textbooks and educational aids development process.

Considering objectives of the ministry of education, publishers try to improve their knowledge and job's experience continually. Through this magazine, they also try to promote by using their existing potentials.

۲۰۹۱۹۲

پاییز ۱۳۸۶

